

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2019թ. առաջին եռամսյակի համար

Բանկի ղեկավարության պատասխանատվությունը

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի («Բանկ») ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք արժանահավատորեն արտացոլում են Բանկի ֆինանսական վիճակը և ֆինանսական գործունեության արդյունքները բոլոր էական առումներով: Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման տեսանկյունից Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է.

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, Խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
- հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,
- հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
- ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման և, շեղումների դեպքում, ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում դրանց բացահայտման համար,
- ֆինանսական հաշվետվություններն անընդհատության հիմունքով պատրաստելու համար, քանի դեռ հանգամանքներն այլ կերպ չեն թելադրում,
- ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,
- Բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և ճշգրիտ տեղեկատվություն ապահովող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար, որը համապատասխանում է ՀՀ օրենսդրությանը և Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին,
- Իր իրավասությունների սահմաններում Բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Ա. Դրամբյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն

Ա. Փինաջյան

Գլխավոր գործադիր տնօրենի
պաշտոնակատար

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշգրիտ են արտացոլում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու ժամանակաշրջանի համար:

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ֆինանսական վիճակի մասին
 «31» մարտի 2019թ.

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Տերյան 66

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	31.03.2019թ.	31.12.2018թ. (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4	39,245,862	43,085,915
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	5	14,048,830	17,359,992
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	6	22,954,114	23,783,772
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	7	32,081	32,093
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (տես՝ Ծանոթագրություն 1)	8	111,266,547	103,780,022
Այլ ակտիվներ	9	6,711,571	4,849,894
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		1,059,593	1,059,593
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	10	3,052,574	2,718,200

Ընդամենը ակտիվներ (տես՝ Ծանոթագրություն 1)		198,371,172	196,669,481
---	--	--------------------	--------------------

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11	83,551	421,388
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12	152,099,101	152,952,355
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		10,449	-
Այլ պարտավորություններ	13	6,597,594	3,740,031
Ընդամենը պարտավորություններ		158,790,695	157,113,774

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	18,434,350	18,434,350
Չբաշխված շահույթ		20,793,955	20,752,161
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ		83,371	83,371
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների վերագնահատման պահուստ		35,029	-123,036
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		-	175,089
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ		233,772	233,772
Ընդամենը սեփական կապիտալ		39,580,477	39,555,707

Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		198,371,172	196,669,481
--	--	--------------------	--------------------

Ծանոթագրություն 1՝ Լրացուցիչ տեղեկատվություն Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի ծավալների վերաբերյալ.

	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ ՓԲԸ-ՍԻ, Լոնդոնի կողմից Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստանի միջնորդությամբ տրամադրված վարկեր	68,280,281	72,124,647
Ընդամենը վարկեր՝ ներառյալ Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ ՓԲԸ-ՍԻ Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերը	179,546,828	175,904,669
Ընդամենը ակտիվներ՝ ներառյալ Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ ՓԲԸ-ՍԻ Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերը	266,651,453	268,794,128

Գլխավոր գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար՝ Ա. Փինաջյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝ Ա. Դրամբյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ «15» ապրիլի 2019թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 «31» մարտի 2019թ.

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Տերյան 66

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ծմբգ.	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18
Տոկոսային եկամուտ՝ էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով	15	2,739,560	2,646,736
Այլ մնանատիպ եկամուտ		21,675	97,880
Տոկոսային ծախս	15	-765,291	-1,020,663
Չուտ տոկոսային եկամուտ		1,995,944	1,723,953
Արժեզրկումից կորուստներ		-407,934	489,651
Չուտ տոկոսային եկամուտ՝ արժեզրկման կորուստներից հետո		1,588,010	2,213,604
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	16	587,171	686,785
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	16	-112,329	-110,410
Չուտ օգուտ ածանցյալ գործիքներից		-87,393	-32,039
Չուտ օգուտ պարտքային ֆինանսական գործիքներից		-5,776	16,738
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	17	180,653	215,268
Այլ գործառնական եկամուտ		37,594	32,264
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		-1,046,293	-941,594
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	18	-1,089,394	-1,169,760
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը (տես՝ Ծանոթագրություն 2)		52,243	910,856
Շահութահարկի գծով ծախս	19	-10,449	-182,171
Շահույթ տարվա համար		41,794	728,685
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահութահարկի.			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս.</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր			
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	19	-17,024	-63,909
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		-17,024	-63,909
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		24,770	664,776
Ծանոթագրություն 2՝ Լրացուցիչ տեղեկատվություն շահույթի վերաբերյալ՝ ներառյալ Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի կողմից տրամադրված վարկերից և այլ փոխատվություններից գուտ շահույթը			
		01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18
Չուտ շահույթ՝ Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ ՓԲ-Էլ-ՍԻ, Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերից		446,335	1,025,559
Շահույթը մինչև հարկումը՝ ներառյալ գուտ շահույթ՝ Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ ՓԲ-Էլ-ՍԻ Լոնդոնի կողմից Բանկի միջնորդությամբ տրամադրված վարկերից		498,578	1,936,415

Գլխավոր գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Փինաջյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝

Ա. Դրամբյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝

«15» ապրիլի 2019թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
 «31» մարտի 2019թ

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Տերյան 66

	Բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	18,434,350	95,927	175,089	-	233,772	20,047,198	38,986,336
ՖՀՄՍ 9-ի նախնական կիրառման հետ կապված փոփոխություններ	-	-	-	-	-	149,811	149,811
Վերահաշվարկված մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	18,434,350	95,927	175,089	-	233,772	20,197,009	39,136,147
Շահույթ տարվա համար Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	728,685	728,685
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-63,909	-	-	-	-63,909
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-63,909	-	-	728,685	664,776
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2018թ.	18,434,350	95,927	111,180	-	233,772	20,925,694	39,800,923
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	18,434,350	83,371	175,089	-123,036	233,772	20,752,161	39,555,707
Շահույթ տարվա համար Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	41,794	41,794
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-17,024	-	-	-17,024
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-17,024	-	41,794	24,770
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2019թ.	18,434,350	83,371	175,089	-140,060	233,772	20,793,955	39,580,477

Գլխավոր գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Փինաջյան

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝

Ա. Դրամբյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝

«15» ապրիլի 2019թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
 «31» մարտի 2019թ

«Էյչ-Էս-Բի-Մի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք.Երևան, Տերյան 66

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	01.01.19- 31.03.19	01.01.18- 31.03.18
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	2,488,723	2,478,302
Վճարված տոկոսներ	-824,016	-927,678
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	473,000	879,418
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	-146,237	-153,769
Ստացված տոկոսներ ածանցյալ գործիքներից	-83,026	31,084
Չուտ մուտքեր արտարժույթի փոխարկումից	154,015	178,642
Չուտ այլ ստացված եկամուտ	-4,807	21,889
Աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	-1,524,680	-1,509,188
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	-316,661	-269,792
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազումը	216,311	728,908
<i>Չուտ (աճ)/նվազում</i>		
-Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտքային արժեթղթերում	-233	-198
-Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերում	-1,586,185	2,840,005
-Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտքային արժեթղթերում	2,603,533	-1,142,111
-Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններում	3,533,698	-8,936,838
-Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններում	-7,586,919	3,712,438
-Այլ ակտիվներում	1,103,845	-573,902
<i>Չուտ (աճ)/նվազում</i>		
-Բանկերի ավանդներ և մնացորդներում	-341,292	-644,724
-Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներում	-1,070,200	5,309,273
-Այլ պարտավորություններում	-13,807	14,188
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	-3,141,249	1,307,039
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-517,210	-129,371
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	-517,210	-129,371
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-18,597	116,431
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ / (նվազում)	-3,677,056	1,294,099
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	42,617,095	68,935,410
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	38,940,039	70,229,509

Գլխավոր գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար՝

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝

Ս. Փինաջյան

Ա. Դրամբյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝

«15» ապրիլի 2019թ.

1 Ներածություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2019թ. մարտի 31-ին ավարտված տարվա՝ «Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») գործունեության համար:

Բանկը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ «ՀՀ») օրենսդրությանը համապատասխան:

Բանկի սեփականատերերն են՝ Էյչ-Էս-Բի-Սի Յուրբի Բի Վի (70%) և Ուինգս Իստարիշմենթ (30%) կազմակերպությունները: 2019թ. մարտի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի մայր կազմակերպությունն է Էյչ-Էս-Բի-Սի Յուրբի Բի Վի-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող կողմն է Էյչ-Էս-Բի-Սի Հոլդինգս Փի-Էլ-Սի-ն:

Հիմնական գործունեությունը. Բանկը տրամադրում է ֆինանսական և բանկային ծառայություններ ՀՀ-ում: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից 1995 թվականից տրված բանկային լիցենզիայի հիման վրա:

Բանկն ունի 8 մասնաճյուղ և մեկ գործառնական կենտրոն (2018թ.-ին՝ 8 մասնաճյուղ և մեկ գործառնական կենտրոն): Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին քանակը կազմում էր 398 (2018թ.-ին՝ 403):

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0009, ք.Երևան, Տերյան փողոց 66:

Ներկայացման արժույթ. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով (դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

2 Բանկի գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն: ՀՀ տնտեսությունը բնութագրվում է զարգացող տնտեսություններին հատուկ որոշակի գծերով: Երկրի տնտեսությունը հատկապես զգայուն է նավթի և գազի գների նկատմամբ: Օրենսդրական, հարկային և կանոնակարգերի հիմունքները շարունակում են զարգանալ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների: Ռուսաստանի տնտեսությունը շարունակում է լինել տարածաշրջանում շարունակական քաղաքական ճնշումների, ինչպես նաև ռուսաստանյան որոշ ընկերությունների և անհատների դեմ միջազգային պատժամիջոցների բացասական ազդեցության տակ: Նավթի կայուն գները, գործազրկությունը և աշխատավարձերի աճը նպաստել են 2019թ.-ին տնտեսության համեստ աճին: Տվյալ տնտեսական միջավայրն էական ազդեցություն ունի Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ղեկավարությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցներն՝ ապահովելու Բանկի կայուն գործունեությունը: Այդուհանդերձ, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները դժվար է կանխատեսել, և ղեկավարության ընթացիկ ակնկալիքներն ու գնահատականը կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

Ակնկալվող վարկային կորուստը (ԱՎԿ) չափելու համար Բանկն օգտագործում է ապագա կանխատեսումների տեղեկատվությունն, այդ թվում՝ մակրոտնտեսական փոփոխականների կանխատեսումները: Ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսման դեպքում, կանխատեսումներն ու դրանց առաջացման հավանականությունը ենթակա են իրենց բնորոշ անորոշության բարձր աստիճանի, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են էապես տարբերվել կանխատեսումներից:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման, բռնագանձված գրավի, իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով (ԻԱՇՎՄ) և իրական արժեքով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (ԻԱԱՀԱՄ) չափվող ֆինանսական գործիքների: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ օգտագործվող հաշվապահական հիմնական քաղաքականությունները ներկայացված են ստորև: 2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած ՖՀՄՍ 9-ին և ՖՀՄՍ 15-ին անցնելու արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններից բացի, այս քաղաքականությունները վերաբերում են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններին, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը, չափման հիմնական մոտեցումները. Կախված դասակարգումից ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով, ստորև ներկայացված սահմանումներին համապատասխան:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց: Իրական արժեքի լավագույնն ապացույցն է ակտիվ շուկայում գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Ակտիվ շուկայում վաճառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշված գնի և կազմակերպության կողմից պահվող քանակի արտադրյալը: Նշված սահմանումը գործում է նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առք ու վաճառքի ծավալը բավարար չէ պահվող քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնորդվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարներն ու կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերն ու վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատոմսերի հավելավճարներն ու զեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքն (ԱԱ) այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած արժեզրկման վնասի գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ զեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված զեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա վարկային կորուստները) զեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը զեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն պարզավճարի կամ զեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեդը: Այդպիսի պարզավճարները կամ զեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում: Ակտիվների համար, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ գնված կամ ստեղծված արժեզրկված են, արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է վարկային ռիսկի համար, այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ այն հաշվարկվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ պայմանագրով սահմանված վճարների փոխարեն:

Ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում. ԻԱՇՎՄ-ով չափվող Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միննույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ԱԱ-ով և ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքայի գործիքների գծով ճանաչվում է ԱՎԿ՝ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների բոլոր գնումներն ու վաճառքներն այնպիսի պայմանագրի համաձայն, որի պայմանները պահանջում են ակտիվի մատակարարում համապատասխան շուկայում գործող կարգավորմամբ կամ գործարար սովորույթով սահմանված ժամկետի ընթացքում («կանոնավոր կերպով» առք ու վաճառք), գրանցվում են առք ու վաճառքի ամսաթվով, որն այն ամսաթիվն է, երբ Բանկը պարտավորվում է հանձնել ֆինանսական ակտիվը: Բոլոր այլ գնումները ճանաչվում են, երբ կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ – դասակարգումը և հետագա չափումը - չափման կատեգորիաներ. Բանկը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ չափման կատեգորիաներով՝ ԻԱՇՎՄ, ԻԱԱՀԱՄ և ԱԱ: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Բանկի բիզնես մոդելից և (ii) ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի բնույթից:

Ֆինանսական ակտիվներ - դասակարգումը և հետագա չափումը - բիզնես մոդել. Բիզնես մոդելն արտացոլում է Բանկի կողմից ակտիվների կառավարման համար կիրառվող մեթոդը՝ դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման նպատակով: Այն արտացոլում է, թե արդյոք Բանկի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից բացառապես ստանալ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար») կամ (ii) պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում, և ակտիվների վաճառքի արդյունքում առաջացած դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի համար»): Այն դեպքում, երբ կիրառելի չէ (i)-ը կամ (ii)-ը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելի մաս և չափվում են ԻԱՇՎՄ-ով:

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործունեության բոլոր համապատասխան ապացույցների վրա, որոնք Բանկը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար: Այն գործոնները, որոնք Բանկի կողմից հաշվի են առնվում բիզնես մոդելի սահմանման ժամանակ, ներառում են պորտֆելի նպատակը և կազմը, համապատասխան ակտիվների գծով դրամական հոսքերի ստացման նախկին փորձը, ռիսկերի գնահատման և կառավարման մոտեցումները, ակտիվների եկամտաբերության գնահատման մեթոդները և ղեկավարների վճարման սխեման:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը. դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը. Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի և վաճառքի համար, ապա Բանկը գնահատում է, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացված են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ (ՄՄԳՏՎ): Ածանցյալ գործիքներ պարունակող ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են ամբողջ ծավալով՝ որոշելու, արդյոք նրանց դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են ՄՄԳՏՎ-ի հատկանիշներին: Նման գնահատումն իրականացնելիս Բանկը հաշվի է առնում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են բազային վարկային համաձայնագրին, այսինքն՝ տոկոսները ներառում են միայն վարկային ռիսկի, փողի ժամանակային արժեքի, այլ բազային վարկային ռիսկերի և շահույթի մարժայի փոխհատուցումը:

Այն դեպքերում, երբ պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են ռիսկի ենթարկվածություն կամ անկայունություն, որն անհամատեղելի է վարկավորման բազային մեխանիզմի հետ, ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում և չափվում է ԻԱՇՎՄ-ով: ՄՄԳՏՎ-ի գնահատումը կատարվում է ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում այն չի վերանայվում:

Ֆինանսական ակտիվներ – վերադասակարգում. Ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են, միայն այն դեպքում, երբ ամբողջ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը փոխվում է: Վերադասակարգումն ունի առաջընթաց ազդեցություն և տեղի է ունենում բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակահատվածից սկսած:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում – ԱՎԿ-ի համար վարկային կորստի պահուստ. Բանկն ԱԱ-ով և ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի հետ կապված ԱՎԿ-ն գնահատում է հեռանկարային գնահատման հիման վրա: Բանկը չափում է ԱՎԿ-ն և ճանաչում է վարկային կորուստների պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: ԱՎԿ-ի չափումն արտացոլում է՝ (i) անկողմնակալ և հավանականությամբ կշռված գումար, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների շրջանակը գնահատելով, (ii) փողի ժամանակային արժեքի և (iii) անցյալի իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և ապագա պայմանների կանխատեսումների մասին ողջամիտ ու օժանդակ տեղեկությունների միջոցով, որոնք հասանելի են առանց որևէ անհարկի ծախսերի և ջանքերի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

ԱԱ-ով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ԱՎԿ-ի պահուստի գումարը: Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների ԱՎԿ-ի գծով ճանաչվում է առանձին պահուստ՝ որպես պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ: ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային գործիքների համար ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, հանած՝ ԱՎԿ-ի գծով պահուստը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ արդյունքում՝ որպես չափվող պարտքային գործիքների գծով օգուտներ՝ հանած վնասներ:

Բանկը կիրառում է արժեզրկման եռափուլ մոդել, որը հիմնված է սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային որակի փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված չէ, դասակարգվում է Փուլ 1-ում: Փուլ 1-ում ներառված ֆինանսական ակտիվների ԱՎԿ-ն չափվում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի այն մասնաբաժնի գումարին հավասար, որն իրենից ներկայացնում է առաջիկա 12 ամիսների կամ մինչև պայմանագրային մարման ժամկետն ընկած հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքը, եթե ժամկետն ավելի կարճ է (12 ամիսների ԱՎԿ): Եթե Բանկը հայտնաբերում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակտիվը տեղափոխվում է 2-րդ փուլ և դրա ԱՎԿ-ն չափվում է հիմնվելով ԱՎԿ-ի ամբողջ ժամկետի ընթացքի հիման վրա, այսինքն՝ մինչև պայմանագրի ժամկետի ավարտը, սակայն հաշվի առնելով ակնկալվող կանխավճարները, եթե այդպիսիք կան (ԱՎԿ ամբողջ ժամկետի ընթացքում): Եթե Բանկը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվն արժեզրկված է, ֆինանսական ակտիվը տեղափոխվում է 3-րդ փուլ և ԱՎԿ-ն չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ: Գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար ԱՎԿ-ն միշտ չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ:

ԱՎԿ-ների մոդելն օգտագործվում է մեծածախ և մանրածախ վարկային պորտֆելների արժեզրկման պահուստի հաշվարկման համար: Այս մոդելի համաձայն, ֆինանսական գործիքները բաժանվում են երեք ենթապորտֆելի, որոնք այսուհետ կոչվում են փուլեր, կախված գործիքների վարկային ռիսկի նշանակալի աճից՝ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: ԱՎԿ պահուստներն ու մեծածախ պորտֆելները հաշվարկվում են 1-ին փուլի և 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար նախատեսված հավաքական մոդելի հիման վրա և անհատական գնահատման հիման վրա՝ 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար, որոնք չեն արժեզրկվել սկզբնական ճանաչման ժամանակ և ձեռք են բերվել կամ առաջացել վարկերի արժեզրկումից: Արժեզրկման հաշվարկը կատարվում է գործիքի մակարդակով:

Մանրածախ ԱՎԿ մեթոդաբանությունն իրականացվում է բոլոր փուլերի համար հավաքական հիմունքներով:

Առաջարկվող մոդելը բաղկացած է երեք փուլերից, որոնք արտացոլում են ֆինանսական գործիքի վատթարացման ընդհանուր պատկերը, որը, ի վերջո, հանգեցնում է պարտավորությունների դեֆոլտի:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

- Փուլ 1՝ ոչ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար առկա չէ վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փուլ 2՝ ոչ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար առկա է վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փուլ 3՝ արժեզրկված գործիքներ, որոնց համար տեղի է ունեցել փաստացի դեֆոլտի իրադարձություն (կամ իրադարձություններ):

Գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար ԱՎԿ-ն միշտ չափվում է որպես ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ:

ԱՎԿ-ն պետք է հաշվարկվի, օգտագործելով փոքր պորտֆելի մոտեցումը բոլոր մանրածախ պորտֆելների համար, բացառությամբ վարկային քարտերի պորտֆելից: Վարկային քարտերի համար կիրառվում է միավորված ռիսկի հիման վրա (սեզմենտի մակարդակով) մոտեցում:

Մեծածախ պորտֆելների գծով ԱՎԿ-ի հաշվարկի համար մշակվել է ժամանակի որոշակի պահին դեֆոլտի հավանականության և ժամանակի որոշակի պահին դեֆոլտով պայմանավորված կորստի մոդելավորման երեք մոդել՝ Սուվերեն, Բանկեր և Կորպորատիվ:

Արժեզրկման պահուստը պետք է արտացոլի 12 ամիսների ԱՎԿ-ն կամ ամբողջ ժամանակի ընթացքի ԱՎԿ-ն կախված նրանից, թե արդյոք ակտիվի վարկային ռիսկը նշանակալի աճել է սկզբնական ճանաչման պահից:

Ֆինանսական ակտիվներ - դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները դուրս են գրվում ամբողջությամբ կամ մասնակի, երբ Բանկը սպառել է ակտիվների հատուցման գործնական վերականգնման ջանքերը, և եկել է այն եզրակացության, որ առկա չէ հատուցման ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ապաճանաչման իրադարձություն: Բանկը կարող է դուրս գրել այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք դեռ ենթակա են հարկադիր կատարման, երբ Բանկը ձգտում է ձեռք բերել պայմանագրով նախատեսված գումարները, սակայն ողջամիտ ակնկալիքներ այդ հատուցման վերաբերյալ չկան:

Ֆինանսական ակտիվներ - ապաճանաչում. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Բանկը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Ֆինանսական ակտիվներ - փոփոխություն. Երբեմն Բանկը վերանայում կամ որևէ այլ կերպ փոփոխում է ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները: Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունն էական է, հաշվի առնելով, ի թիվս այլ գործոնների, նաև հետևյալը՝ ցանկացած նոր պայմանագրային պայման, որն էապես ազդում է ակտիվի ռիսկի վրա (օրինակ՝ շահույթի մասնաբաժին կամ սեփական կապիտալի շահութաբերություն), տոկոսադրույքի էական փոփոխություն, արտարժույթի փոփոխություն, նոր գրավ կամ վարկային բարելավում, որը զգալիորեն ազդում է ակտիվի հետ կապված վարկային ռիսկի վրա, կամ վարկի զգալի երկարաձգում, երբ վարկառուն չունի ֆինանսական դժվարություններ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Եթե փոփոխված պայմաններն էականորեն տարբերվում են, ապա ի սկզբանե ճանաչված ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ իրավունքներն ավարտվում են, և Բանկը ապաճանաչում է սկզբնապես ճանաչված ֆինանսական ակտիվը և ճանաչում է նոր ակտիվն իր իրական արժեքով: Հետագա արժեքը կման հաշվարկի, ինչպես նաև վարկային ռիսկի նշանակալի աճի սահմանման համար՝ վերաբանակցման ամսաթիվը համարվում է սկզբնական ճանաչման ամսաթիվ: Բանկը նաև գնահատում է, արդյոք նոր վարկային կամ պարտքային գործիքը համապատասխանում է ՄՄՏՏԿ-ի չափանիշին: Ի սկզբանե ճանաչված և ապաճանաչված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և նոր էականորեն փոփոխված ակտիվի իրական արժեքի միջև ցանկացած տարբերություն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե միայն այդ տարբերության էությունը կապված չէ սեփականատերերի հետ կապիտալ գործարքի հետ:

Այն դեպքում, երբ վերաբանակցումը պայմանավորված է կոնտրադենտի ֆինանսական դժվարություններով և սկզբնապես համաձայնեցված վճարումները կատարելու անհնարինությամբ, Բանկը սկզբնական և վերանայված դրամական միջոցների հոսքերը համեմատում է ակտիվների հետ, անկախ նրանից, թե պայմանագրի փոփոխության արդյունքում ակտիվներից ռիսկերն ու հատույցներն էականորեն տարբերվում են, թե ոչ: Եթե ռիսկերն ու հատույցները չեն փոփոխվում, փոփոխված ակտիվն էապես չի տարբերվում իր սկզբնական ակտիվից և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչմանը: Բանկը վերահաշվարկում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ զեղչելով փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (վարկի գծով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով՝ գնված կամ ստեղծված արժեքը կազմող ֆինանսական ակտիվների համար) և ճանաչում է շահույթի կամ վնասի փոփոխությունը շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական պարտավորություններ - չափման կատեգորիաներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ԱԱ-ով չափվող, բացառությամբ ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք չափվում են ԻՄՇՎՄ-ով: Տվյալ դասակարգումը կիրառվում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, այլ ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք նախորոշվել են որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ինչպես նաև ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի և վարկային պարտավորությունների նկատմամբ:

Ֆինանսական պարտավորություններ – ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարված են (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել է, չեղյալ է հայտարարվել կամ դրա գործողության ժամկետը լրացել է):

Բանկի և նրա սկզբնական պարտատերերի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումն էականորեն տարբերվող պայմաններով, ինչպես նաև գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների պայմանների էական փոփոխությունները հաշվառվում են որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Պայմանները զգալիորեն տարբերվում են, եթե դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, համաձայն նոր պայմանների, ներառյալ ցանկացած վճար՝ հանած ցանկացած ստացված վճարներ և զեղչելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10%-ով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս մարումից: Եթե փոխանակումը կամ փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը ու ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Պարտավորությունների փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում մարման, հաշվառվում են որպես դատողության փոփոխություն՝ օգտագործելով կուտակային փոխարկման մեթոդն, ընդ որում, ցանկացած շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե հաշվեկշռային արժեքի տարբերության տնտեսական էությունը չի վերաբերում սեփականատերերի հետ կապիտալի գործարքին:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն այն միավորներն են, որոնք անմիջապես փոխարկելի են կանխիկի որոշակի գումարների և ենթակա են արժեքի փոփոխության ոչ նշանակալի ռիսկի: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են թղթադրամներն ու մետաղադրամները, ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստային ավանդները, անսահմանափակ մնացորդները (ընթացիկ հաշիվները, օվերնայթ տեղաբաշխումները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդներ, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է): Միջոցները, որոնց օգտագործումը սահմանափակվում է սկզբնավորման պահից երեք ամսից ավելի ժամանակահատվածով, չեն հանդիսանում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ԱԱ-ով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը ստանալու նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը ՄՄԳՏՎ-ն են, և (ii) դրանք չեն նախորոշվում որպես ԻԱՇՎՄ-ով:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներկայացված վճարներն ու մուտքերն իրենցից ներկայացնում են Բանկի դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների փոխանցումները, ներառյալ Բանկում առկա Բանկի գործընկերների ընթացիկ հաշիվներին ծախսագրված կամ կրեդիտագրված գումարները, ինչպիսիք են վարկի հիմնական գումարի կամ տոկոսային եկամտի հավաքագրումը՝ հաճախորդի ընթացիկ հաշվի ծախսագրման միջոցով, տոկոսային վճարները կամ վարկի գումարի տրամադրումը՝ գործընկերոջ ընթացիկ հաշվի կրեդիտագրման միջոցով, ինչը ներկայացնում է դրամական միջոցներ կամ դրանց համարժեքներ՝ գործընկերոջ տեսանկյունից:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական միջոցներ: ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական միջոցները հաշվառվում են ԱԱ-ով և հանդիսանում են ոչ տոկոսակիր պարտադիր պահուստներ, որոնք հասանելի չեն Բանկի ամենօրյա գործառնությունների ֆինանսավորման համար և, հետևաբար, հաշվի չեն առնվում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմում՝ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակների համար:

Բանկերին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ. Բանկերին տրամադրված վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են, երբ Բանկը թղթակից բանկերին տրամադրում է դրամական միջոցներ: Բանկերին տրամադրված վարկերը և փոխատվությունները հաշվարկվում են ԱԱ-ով, երբ (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը հանդիսանում են ՄՄԳՏՎ, և (ii) դրանք չեն նախորոշվել որպես ԻԱՇՎՄ-ով չափվող:

Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում. Բիզնես մոդելի և դրամական միջոցների հոսքերի բնույթի հիման վրա, Բանկը դասակարգում է պարտքային արժեթղթերում ներդրումները որպես ԱԱ-ով, ԻԱԱՀԱՄ-ով և ԻԱՇՎՄ-ով չափվող: Պարտքային արժեթղթերը չափվում են ԱԱ-ով, եթե դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման համար, եթե այդ դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են ՄՄԳՏՎ, և եթե դրանք կամավոր նախորոշված չեն որպես ԻԱՇՎՄ-ով՝ հաշվապահական անհամապատասխանություններն էականորեն նվազեցնելու նպատակով:

Պարտքային արժեթղթերում ներդրումները հաշվառվում են ԻԱՇՎՄ-ում, եթե դրանք չեն համապատասխանում ԱԱ-ի կամ ԻԱԱՀԱՄ-ի չափանիշներին: Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կարող է կատարել նաև ԻԱՇՎՄ-ի անշրջելի ընտրություն, եթե այդ տարբերակի կիրառումն էականորեն նվազեցնում է ֆինանսական ակտիվների և տարբեր հաշվառման հիմքերով ճանաչվող կամ գնահատվող պարտավորությունների միջև հաշվապահական անհամապատասխանությունները:

Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում. Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են թողարկողի տեսանկյունից սեփական կապիտալի սահմանման, այսինքն՝ այն գործիքները, որոնք չեն պարունակում դրամական միջոցների վճարման պայմանագրային պարտավորություններ և դրանք վկայում են թողարկողի գուտ ակտիվներում մնացորդային բաժնի նկատմամբ իրավունքի մասին, համարվում են Բանկի կողմից ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ներդրումները բաժնային արժեթղթերում չափվում են ԻԱՇՎՄ-ով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ներդրումներն անշրջելիորեն դասակարգել ԻԱԱՀԱՄ-ով: Բանկի քաղաքականությունն է բաժնային արժեթղթերում ներդրումները նախորոշել որպես ԻԱԱՀԱՄ, երբ այդ ներդրումները պահվում են ռազմավարական նպատակների համար, բացառությամբ այն ներդրումները, որոնք նախատեսված են բացառապես շահույթ ստանալու համար: Այն դեպքում, երբ օգտագործվում է ԻԱԱՀԱՄ-ի ընտրությունը, իրական արժեքի շահույթն ու վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ արդյունքում և հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այդ թվում՝ օտարման դեպքում: Արժեզրկման վնասները և դրանց հակադարձումները, եթե այդպիսիք կան, իրական արժեքի այլ փոփոխություններից առանձին չեն չափվում: Շահաբաժինները շարունակում են ճանաչվել շահույթում կամ վնասում, երբ վճարումներ ստանալու Բանկի իրավունքը սահմանվում է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք ներկայացնում են ներդրումների վերականգնում, այլ ոչ թե հատույց:

Հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ. Հաճախորդներին տրամադրված վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են են, երբ Բանկը դրամական միջոցներ է տրամադրում՝ վճարման ենթակա դրամական միջոցները սկզբնավորելու կամ գնելու համար: Բիզնես մոդելի և դրամական միջոցների հոսքերի բնույթի հիման վրա, Բանկը դասակարգում է վարկերը և փոխատվությունները որպես ԱԱ-ով չափվող վարկեր, որոնք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար և այդ դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացնում են ՄՄԳՏՎ և վարկեր, որոնք կամավոր նախորոշվում են ԻԱՇՎՄ-ով չափվող:

Արժեզրկման պահուստները որոշվում են հետանկարային ԱՎԿ մոդելների հիման վրա:

Բռնագանձված գրավ. Բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից ձեռք են բերվել ժամկետանց վարկերի մարման նպատակով: Ակտիվները ձեռք բերման ժամանակ սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով և ներառվում են հիմնական միջոցներում, այլ ֆինանսական ակտիվներում, ներդրումային գույքի կազմում կամ այլ ակտիվների կազմում որպես պաշարներ՝ կախված իրենց բնույթից, ինչպես նաև այդ ակտիվների վերականգնման վերաբերյալ Բանկի մտադրությունից: Հետագայում դրանք վերաչափվում են համապատասխան արժեքով ու հաշվառվում են համաձայն այդ ակտիվների կատեգորիաների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Վարկ տալու հանձնառություններ. Բանկը թողարկում է վարկեր տալու հանձնառություններ: Այդ հանձնառություններն անհետկանչելի կամ հետկանչելի են միայն էական անբարենպաստ փոփոխության դեպքում: Այդ հանձնառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով հանձնառության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ վարկերի տրամադրման հանձնառությունների, եթե հավանական է, որ Բանկը կնքելու է կոնկրետ վարկային համաձայնագիր և չի ակնկալում վաճառել ստացված վարկն անմիջապես ստանալուց հետո: Նման վարկային հանձնառությունների գծով վճարները հետաձգվում են և սկզբնական ճանաչման ժամանակ ներառվում են վարկի հաշվեկշռային արժեքի մեջ: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում հանձնառությունները չափվում են ըստ (i) սկզբնական ճանաչման գումարի չամորտիզացված մնացորդի, գումարած (ii) ԱՎԿ-ի մոդելի հիման վրա որոշվող վնասների գծով պահուստի գումարը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հանձնառությունը շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելն է, և այդ դեպքում գնահատումն իրականացվում է այդ երկու գումարներից ավելի բարձր գումարով: Վարկ տալու հանձնառության հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է պարտավորություն: Այն պայմանագրերի գծով, որոնք ներառում են ինչպես վարկ, այնպես էլ չստացված հանձնառություն, և այն դեպքում, երբ Բանկը չի կարող տարբերակել ԱՎԿ-ն ըստ վարկի և չստացված հանձնառության բաղադրիչի, չստացված հանձնառության ԱՎԿ-ն ճանաչվում է վարկի գծով արժեզրկման պահուստի հետ միասին:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Երբ համակցված ԱՎԿ-ների գումարը գերազանցում է վարկի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, նրանք ճանաչվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական երաշխիքներ. Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում: Ֆինանսական երաշխիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով երաշխիքի ժամկետի ընթացքում: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում երաշխիքները չափվում են որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. (i) ակնկալվող կորուստների մոդելով հաշվարկված երաշխավորված մնացորդի գծով արժեզրկման պահուստի գումարը և (ii) սկզբնապես ճանաչված գումարի չամորտիզացված մնացորդը: Բացի այդ, ԱՎԿ-ի պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես ակտիվ ճանաչված վճարների գծով ստացվելիք գումարների համար:

Գործունեության երաշխիքներ. Գործունեության երաշխիքներն այն պայմանագրերն են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, եթե մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունները: Այդպիսի պայմանագրերը փոխանցում են ոչ ֆինանսական գործունեության ռիսկերն ի հավելումն վարկային ռիսկերի: Գործունեության երաշխիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը սովորաբար հաստատվում է ստացված գումարով: Այդ գումարն ամորտիզացվում է գծային մեթոդով երաշխիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գործունեության երաշխիքները չափվում են որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. (i) սկզբնապես ճանաչված գումարի չմաշված մնացորդը և (ii) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին՝ պայմանագրի մարման գծով ծախսի լավագույն կանխատեսման գումարը: Այն դեպքում, երբ Բանկն ունի պայմանագրային իրավունք դիմելու իր հաճախորդին գործունեության երաշխիքի պայմանագրերի գծով վճարված գումարների վերականգնման համար, այդ գումարները կճանաչվեն որպես ակտիվ՝ պարտապանի շահառուին վնասները փոխհատուցման պահին:

Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր. Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը («ռեպո պայմանագրեր»), որոնք տրամադրում են եկամտաբերություն կոնտրագենտին, հաշվառվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ: Նմանատիպ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի ներքո վաճառվող արժեթղթերը չեն ապաճանաչվում: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արժեթղթերը վերադասակարգվում են որպես հետզնման դեբիտորական պարտքեր, եթե ստացողն ունի պայմանագրային կամ ավանդույթի համաձայն իրավունք վաճառել կամ վերագրավադրել արժեթղթերը: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է այլ բանկերին կամ այլ փոխառու միջոցներին վճարվելիք գումարներում:

Վերավաճառքի պայմանագրով («հակադարձ ռեպո պայմանագրեր») ձեռք բերված արժեթղթերը, որոնք տրամադրում են եկամտաբերություն Բանկին, գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել կոնտրագենտներին ֆիքսված վճարների դիմաց, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են հաշվառվել իրենց սկզբնական կատեգորիայում այնքան ժամանակ, որքան գնորդն ունի պայմանագրային կամ ավանդույթի համաձայն իրավունք վաճառել կամ վերագրավադրել արժեթղթերը, որի դեպքում դրանք վերադասակարգվում են և ներկայացվում են առանձին: Ֆիքսված վճարով փոխառությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում այնքան ժամանակ, մինչև դրանք կվաճառվեն երրորդ անձանց, որի դեպքում առջև ու վաճառքը հաշվառվում են առևտրային տարվա շահույթում կամ վնասում արժեթղթերից առաջացած գուտ արդյունք հողվածում: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունն արտացոլվում է իրական արժեքով՝ այլ փոխառու միջոցներ հողվածում:

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերի դասակարգման հիման վրա, Բանկը դասակարգում է հետգնման գծով ստացվելիք գումարները հետևյալ չափման կատեգորիաներից մեկում՝ ԱԱ, ԻԱԱՀԱՄ և ԻԱՇՎՄ:

Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ. Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ հողի և շենքերի, որոնք արտացոլված են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Վերագնահատում

Հողը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունն օգտվում է անկախ գնահատող ընկերությունների ծառայություններից: Գնահատող ընկերությունները կիրառում են եկամտային մոտեցումը և համադրելի վաճառքների մոտեցումը՝ կախված տեղեկատվության մատչելիությունից և հուսալիությունից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում դեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, դեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այն չափով, որքանով այն գերազանցում է նախկին վերագնահատումից աճը սեփական կապիտալում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոփոխություններ են տեղի ունեցել գնահատումներում, որոնք կիրառվել են ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը որոշելու համար:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(i) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	20 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավումներ	մինչև 10 տարի
- Արտադրական սարքավորումներ և հարմարանքներ	4-ից 7 տարի

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման կապիտալ ծախսերը ներառում են առանձին ծրագրերի ձեռքբերման և դրանց ներդրման ծախսերը:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարած հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ ավելացնում են այն ակտիվի ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են: Համակարգչային ծրագրերի զարգացման կամ պահպանման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս՝ կատարվելու ժամանակ: Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- համակարգչային ծրագրեր	3-ից 5 տարի
- այլ	10 տարի

Գործառնական վարձակալություն. Այն դեպքում, երբ Բանկը հանդիսանում է վարձակալ՝ համաձայն վարձակալության պայմանագրի, որը չի ենթադրում բոլոր ռիսկերի և հատույցների փոխանցում վարձատուից Բանկին՝ կապված վարձակալության օբյեկտի սեփականության հետ, համախառն վարձակալական վճարները (վարձակալության ծախսերը) ձևակերպվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում վարձակալության ժամանակահատվածին համապատասխան հավասարաչափ:

Պարտավորություններ այլ բանկերին. Այլ բանկերին վճարվելիք գումարները գրանցվում են այն պահին, երբ ակտիվը կամ դրամական միջոցը տրամադրվում է Բանկին թղթակից բանկերից:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդները ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ են ֆիզիկական անձանց, պետության կամ կորպորատիվ հաճախորդների նկատմամբ և հաշվառվում են ԱԱ-ով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ շահույթ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ.

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է նախորոշել որոշակի պարտավորություններ որպես ԻԱՇՎՄ-ով չափվող: Այդպիսի պարտավորությունների օգուտը և վնասը ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքում գումարի փոփոխության, որը պայմանավորված է այդ պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկի փոփոխություններով (սահմանվում է որպես շուկայական պայմանների փոփոխության հետ առնչություն չունեցող գումար, որը հանգեցնում է շուկայական ռիսկի առաջացմանը), որոնք արտացոլված են այլ համապարփակ արդյունքում և հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Եթե նման ներկայացումը չի հանգեցնում հաշվապահական անհամապատասխանությունների առաջացմանը կամ ավելացմանն, ապա այդ դեպքում պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխման հետ կապված օգուտը և վնասը նույնպես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխարկման պայմանագրեր, ֆորվարդները, սփոթերը և չափվում են իրական արժեքով:

Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ իրական արժեքի դրական լինելու դեպքում և որպես պարտավորություններ՝ իրական արժեքի բացասական լինելու դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են տարվա շահույթում կամ վնասում (եկամուտ՝ հանած ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից առաջացած վնասներ):

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում, քանի որ վերաբերում է այնպիսի գործարքների, որոնք տվյալ կամ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում են այլ համապարփակ արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթի կամ վնասի համար հիմք են հանդիսանում գնահատումները, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են նախքան համապատասխան հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելը: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, գրանցվում են վարչական և այլ գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս:

Հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը, սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույթները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները կհակադարձվեն կամ առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասը կօգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Պահուստներ պարտավորությունների և վճարների համար. Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներն անորոշ ժամանակով և գումարով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեգրվում են, երբ Բանկը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ինչպես նաև հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել պարտավորության գումարը:

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ հարկային հետևանքներից զուտ:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում. Բոլոր պարտքային գործիքների համար տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են հաշվեգրման մեթոդով, շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այս մեթոդը՝ տոկոսային եկամտի կամ ծախսի կազմում հետաձգում է պայմանագրի կողմ հանդիսացող կողմերի միջև բոլոր վճարված կամ ստացված վճարները, գործարքի հետ կապված ծախսումները և բոլոր այլ հավելավճարներն ու զեղչերը, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս են կազմում:

Պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտները, որոնք հաշվարկվում են անվանական տոկոսադրույքով, ներկայացված են «Այլ նմանատիպ եկամուտներ» տողում շահույթում կամ վնասում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս կազմող վճարները ներառում են այն սկզբնավորման վճարները, որոնք ստացվել կամ վճարվել են ֆինանսական ակտիվի սկզբնավորման կամ ձեռքբերման կամ ֆինանսական պարտավորության թողարկման հետ առնչություն ունեցող կազմակերպության կողմից (օրինակ, վարկարժանության գնահատման, երաշխիքների կամ գրավի գնահատման և գրանցման, գործիքի պայմանների բանակցման կամ գործարքային փաստաթղթերի մշակման համար վճարներ): Շուկայական տոկոսադրույքով վարկեր սկզբնավորելու համար Բանկի կողմից ստացված հանձնառության վճարները արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս են կազմում, եթե հավանական է, որ Բանկը կկնքի հատուկ վարկային համաձայնագիր և չի ակնկալում արդյունքում ստացած վարկը վաճառել սկզբնավորումից կարճ ժամանակահատված հետո: Բանկը՝ վարկ տալու հանձնառությունը չի նախորոշում որպես ԻՄՇՎՄ-ով չափվող ֆինանսական պարտավորություն:

Գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրուքն է որը զեղչում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը (ներառյալ սկզբնական ԱՎԿ-ները) սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի (սովորաբար ներկայացված է գնման գնով): Արդյունքում արդյունավետ տոկոսադրույքը վարկային ճշգրտված է:

Տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ (i) ֆինանսական ակտիվների, որոնք արժեզրկվել են (Փուլ 3), որոնց համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ, հանած ԱՎԿ-ների դրույթը և (ii) ֆինանսական ակտիվների, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել վարկային արժեզրկումով, որի համար սկզբնապես ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ամորտիզացված արժեքի հանդեպ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով ծառայությունները մատուցելու ժամանակ, երբ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է Բանկի գործունեության արդյունքում առաջացած օգուտները: Այդ եկամուտը ներառում է պարբերաբար առաջացող հաշվի սպասարկման վճարները, հաշվի սպասարկման վճարները, հաշվի բաժանորդային վճարները, սպասարկման պրեմիում փաթեթի վճարները և այլն: Փոփոխական վճարները ճանաչվում են միայն այնքանով, որքանով դեկավարությունն ակնկալում է, որ բարձր հավանական է, որ նշանակալի հակադարձում տեղի չի ունենա:

Այլ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները ճանաչվում են ժամանակի որոշակի պահի դրությամբ, երբ Բանկը կատարում է իր պարտականությունները, որպես կանոն, հիմնական գործարքի կատարման ժամանակ: Ստացված կամ ստացման ենթակա կոմիսիոն եկամուտներն իրենցից ներկայացնում են գործարքի գին այն ծառայությունների համար, որոնք սահմանված են որպես առանձին կատարման պարտականություններ: Այդ եկամուտը ներառում է հաճախորդի անունից արտարժույթի վաճառքի կամ գնման, վճարային գործարքների կատարման, կանխիկ հաշվարկների, հավաքագրման կամ կանխիկ տրամադրման վճարներ:

Ֆիդուցիար ակտիվներ և պահառուական ծառայություններ. Բանկի կողմից իր անունով, սակայն երրորդ անձանց հաշիվներում պահվող ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ստացված կամ ստացման ենթակա գումարն իրենից ներկայացնում է ծառայությունների դիմաց վարձատրություն: Այդ վճարները ճանաչվում են ժամանակի ընթացքում, գծային մեթոդով, երբ ծառայությունները մատուցվում են, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և սպառում է Բանկի կողմից իրականացվող օգուտները: Ֆիդուցիար գործունեությունից առաջացած վճարները ներկայացված են կոմիսիոն եկամուտների կազմում:

Արտարժույթի առք ու վաճառք և արտարժույթի փոխարկում: Բանկը դրամարկղերում և բանկային հաշիվների միջոցով վաճառում և գնում է արտարժույթ, ինչպես նաև կատարում է արտարժույթի փոխանակումներ: Գործարքներն իրականացվում են Բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով, որոնք տարբերվում են կոնկրետ ամսաթվերին հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքներից: Պաշտոնական փոխարժեքների և Բանկի կողմից առաջարկվող փոխարժեքների տարբերությունը ճանաչվում է փոխարժեքային տարբերություններում՝ կոնկրետ կատարման պարտականությունների բավարարման պահին:

Արտարժույթի փոխարկում և արտարժույթով հոդվածների ներկայացում. Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով ՀՀ ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները ֆունկցիոնալ արժույթով վերահաշվարկվում են այդ օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտը և վնասը, որոնք առաջանում են գործարքների մարումից և տարեվերջի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքի Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթով դրամական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից, ճանաչվում են տարվա շահույթում կամ վնասում (որպես փոխարժեքային զուտ տարբերություններ): Տարեվերջի փոխարժեքով վերահաշվարկը չի վերաբերում սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածներին:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները, ներառյալ բաժնային ներդրումները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով չափվող ոչ դրամային հոդվածների վրա փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը ճանաչվում է իրական արժեքի վերաչափումից օգուտ կամ վնասում:

Արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար կիրառվող փոխարժեքները 2019թ.-ի մարտի 31-ին կազմել են 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց 486.44 դրամ (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 483.75 դրամ), 1 Եվրոյի դիմաց 545.3 դրամ (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 553.65 դրամ), 1 Անգլիական ֆունտ ստերլինգի դիմաց 634.03 դրամ (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 611.61 դրամ):

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Այդպիսի հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է պայմանական լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Անձնակազմի ծախսեր և դրանց հետ կապված վճարներ. Աշխատավարձերը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և ապահովագրական հիմնադրամների կատարվող վճարները, վճարվող տարեկան արձակուրդը, անաշխատունակության արձակուրդը, պարգևավճարները և այլ ոչ դրամային փոխհատուցումները հաշվեգրվում են այն տարվա համար, որի ընթացքում Բանկի աշխատակիցների կողմից մատուցվել են համապատասխան ծառայությունները:

Իրացվելիության տեսանկյունից ֆինանսական դրության ներկայացում. Բանկը չունի հստակ տարանջատվող գործառնությունների ցիկլ, այդ իսկ պատճառով ֆինանսական դիրքերում ակտիվների և պարտավորությունների բաժանումը ընթացիկ և ոչ ընթացիկ մասերի կատարված չէ: Փոխարենն ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են իրացվելիության տեսանկյունից:

Ներկայացման փոփոխություններ. Անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան թվերը ճշգրտվում են ընթացիկ տարվա համար գումարների ներկայացմանը համապատասխան:

4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Կանխիկը դրամարկղում	3,662,195	4,127,102
ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ (բացառությամբ պարտադիր պահուստից)	23,474,468	20,968,462
Ավանդներ ՀՀ ԿԲ-ում, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամիսից պակաս է	-	-
ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական միջոցներ	383,500	542,000
Այլ բանկերի ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	11,803,376	17,521,531
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-77,677	-73,180
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,245,862	43,085,915

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վարկային որակը՝ 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի գնահատումների հիման վրա:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները	Ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	Ընդամենը
- Գերազանց մակարդակ	-	11,803,376	11,803,376
- Բավարար մակարդակ	23,857,968	-	23,857,968
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-77,598	-79	-77,677
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	23,780,370	11,803,297	35,583,667

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վարկային որակը՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի գնահատումների հիման վրա:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ ԿԲ-ում դրամական միջոցների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները	Ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	Ընդամենը
- Գերազանց մակարդակ	-	17,521,531	17,521,531
- Բավարար մակարդակ	21,510,462	-	21,510,462
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-73,180	-	-73,180
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	21,437,282	17,521,531	38,958,813

ԱՎԿ-ի չափման նպատակով դրամական միջոցների մնացորդները և դրանց համարժեքները ներառված են Փուլ 1-ում:

ՀՀ ԿԲ-ից դրամական միջոցների պարտադիր մնացորդները ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից վավերացված կանոնների համաձայն հաշվարկված պարտադիր նվազագույն պահուստ: Նման պահուստներից միջոցների դուրս բերումը սահմանափակված չէ, սակայն Բանկը կարող է ենթարկվել տուգանքների, եթե անհրաժեշտ նվազագույն միջին հաշվեկշիռը պարբերաբար չի պահպանվում:

5 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Տեղաբաշխումներ այլ բանկերում, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է	14,050,174	17,360,444
Հակադարձ ռեպո պայմանագրեր այլ բանկերում, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրվանից երեք ամսից պակաս է	-	-
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	(1,344)	-452
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,048,830	17,359,992

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների վարկային որակի վերլուծություն 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ, վարկային ռիսկի գնահատման հիման վրա և բացահայտում է բանկերին տրված վարկերը և փոխառությունները երեք փուլով՝ ԱՎԿ չափման նպատակներով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Տեղաբաշխումներ այլ բանկերում		
- Գերազանց մակարդակ	9,748,040	9,748,040
- Բավարար մակարդակ	2,901,457	2,901,457
- Ենթաստանդարտ	1,400,677	1,400,677
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	14,050,174	14,050,174
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-1,344	-1,344
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (հաշվեկշռային արժեք)	14,048,830	14,048,830

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների վարկային որակի վերլուծություն 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, վարկային ռիսկի գնահատման հիման վրա և բացահայտում է բանկերին տրված վարկերը և փոխառությունները երեք փուլով՝ ԱՎԿ չափման նպատակներով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Տեղաբաշխումներ այլ բանկերում		
- Գերազանց մակարդակ	12,126,735	12,126,735
- Բավարար մակարդակ	3,832,768	3,832,768
- Ենթաստանդարտ	1,400,941	1,400,941
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	17,360,444	17,360,444
Հանած վարկային կորուստների պահուստ	-452	-452
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (հաշվեկշռային արժեք)	17,359,992	17,359,992

6 Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	725,527	723,437
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	19,821,633	18,051,818
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	2,406,954	5,008,517
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	22,954,114	23,783,772

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է 2019թ. մարտի 31 դրությամբ պարտքային արժեթղթերում ներդրումները՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	Ընդամենը
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր	725,527	19,821,633	2,407,827	22,954,987
Ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներն առ 31 դեկտեմբերի 2018թ. (իրական արժեք կամ համախառն հաշվեկշռային արժեք)	725,527	19,821,633	2,407,827	22,954,987
Վարկային կորստի պահուստ	-	-	-873	-873
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում (հաշվեկշռային արժեք)	725,527	19,821,633	2,406,954	22,954,114

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային արժեթղթերում ներդրումները՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Պարտքային արժեթղթեր պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող	Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	Ընդամենը
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր	723,437	18,051,818	5,011,361	23,786,616
Ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներն առ 31 դեկտեմբերի 2018թ. (իրական արժեք կամ համախառն հաշվեկշռային արժեք)	723,437	18,051,818	5,011,361	23,786,616
Վարկային կորստի պահուստ	-	-	-2,844	-2,844
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում (հաշվեկշռային արժեք)	723,437	18,051,818	5,008,517	23,783,772

ա) Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով չափվող

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք Բանկի կողմից պարտադիր դասակարգվել են որպես ԻԱՇՎՄ-ով չափվող, իրենցից ներկայացնում են առևտրային արժեթղթեր՝ վաճառքի համար պահվող բիզնես մոդելով:

ԻԱՇՎՄ-ով պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, որը նաև արտացոլում է վարկային ռիսկի հետ կապված ցանկացած դուրսգրում, և լավագույնս արտացոլում է Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը:

ԻԱՇՎՄ-ով պարտքային արժեթղթերը գրավով ապահովված չեն:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով վարկային ռիսկի վերլուծությունը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ, որոնց համար ԱՎԿ-ների գնահատված պահուստը ճանաչվում է վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա:

(բ) ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթեր

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատուներ		
- Գերազանց մակարդակ	19,793,198	19,793,198
Ընդամենը համախառն հաշվեկշռային արժեք ԱԱ-ով	19,793,198	19,793,198
Գումարած իրական արժեքի ճշգրտումն ԱԱ-ից դեպի իրական արժեք	28,435	28,435
Հաշվեկշռային արժեք (իրական արժեք)	19,821,633	19,821,633
Ընդամենը ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (իրական արժեք)	19,821,633	19,821,633

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԻԱԱՀԱՄ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով վարկային ռիսկի վերլուծությունը 2018թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որոնց համար ԱՎԿ-ների գնահատված պահուստը ճանաչվում է վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատուներ		
- Գերազանց մակարդակ	18,004,473	18,004,473
Ընդամենը համախառն հաշվեկշռային արժեք ԱԱ-ով	18,004,473	18,004,473
Գումարած իրական արժեքի ճշգրտումն ԱԱ-ից դեպի իրական արժեք	47,345	47,345
Հաշվեկշռային արժեք (իրական արժեք)	18,051,818	18,051,818
Ընդամենը ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (իրական արժեք)	18,051,818	18,051,818

ԻԱԱՀԱՄ-ով պարտքային արժեթղթերը գրավով ապահովված չեն:

(գ) ԱԱ-ով պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի վարկային որակի վերլուծությունը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ՝ վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա, ինչպես նաև դրանց բացահայտումը երեք փուլով՝ ԱՎԿ-ի գնահատման նպատակով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	2,407,827	2,407,827
ԱԱ-ով ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	2,407,827	2,407,827
Վարկային կորստի պահուստ	-873	-873
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում ԱԱ-ով (հաշվեկշռային արժեք)	2,406,954	2,406,954

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթերի վարկային որակի վերլուծությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վարկային ռիսկի մակարդակների հիման վրա, ինչպես նաև դրանց բացահայտումը երեք փուլով՝ ԱՎԿ-ի գնահատման նպատակով:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Ընդամենը
Հայաստանի պետական պարտատոմսեր		
- Գերազանց մակարդակ	5,011,361	5,011,361
ԱԱ-ով ընդամենը պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ (համախառն հաշվեկշռային արժեք)	5,011,361	5,011,361
Վարկային կորստի պահուստ	-2,844	-2,844
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում ԱԱ-ով (հաշվեկշռային արժեք)	5,008,517	5,008,517

7 Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
ԻԱԱՀԱՄ-ով բաժնային արժեթղթեր	32,081	32,093
Ընդամենը ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	32,081	32,093

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ բաժնային արժեթղթերում կատարված ներդրումներն՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Ընդամենը
<i>Կորպորատիվ արժեթղթեր</i>		
ԱՔՌԱ վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարդ	12,143	12,143
SWIFT	798	798
Ընդամենը ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	32,081	32,081

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնային արժեթղթերում կատարված ներդրումներն՝ ըստ չափման կարգերի և դասերի:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	Ընդամենը
<i>Կորպորատիվ արժեթղթեր</i>		
ԱՔՌԱ վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարդ	12,143	12,143
SWIFT	810	810
Ընդամենը ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	32,093	32,093

8 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
ԱԱ-ով չափվող հաճախորդների տրված վարկերի և փոխատվությունների համախառն հաշվեկշռային արժեք	118,080,847	110,754,407
Հանած վարկային կորստի պահուստ	-6,814,300	-6,974,385
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	111,266,547	103,780,022

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերն ու փոխատվություններն ըստ դասերի՝ առ 2019թ. մարտի 31-ը և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ը:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.			31.12.2018թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Վարկային կորստի պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Վարկային կորստի պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Բրավաբանական անձանց տրված վարկեր</i>						
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	69,552,900	-4,017,342	65,535,558	59,325,577	-3,471,281	55,854,296
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	22,938,567	-2,600,258	20,338,309	27,289,324	-3,295,425	23,993,899
<i>Անհատներին տրված վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	15,193,140	(85,492)	15,107,648	15,204,508	-93,709	15,110,799
Վարկային քարտեր	1,691,399	(12,339)	1,679,061	2,026,438	-14,917	2,011,521
Կառուցման վարկեր	243,891	(30,983)	212,908	254,334	-30,927	223,407
Ավտոմեքենայի վարկեր	133,692	(440)	133,252	130,036	-376	129,660
Սպառողական վարկեր	4,982,564	(21,283)	4,961,281	3,318,796	-14,205	3,304,591
Անհատներին տրված այլ վարկեր	3,344,693	(46,163)	3,298,530	3,205,394	-53,545	3,151,849
ԱԱ-ով չափվող ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	118,080,847	-6,814,300	111,266,547	110,754,407	-6,974,385	103,780,022

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով վարկային կորստի պահուստի և համախառն հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները 2019թ. ընթացքում:

	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3		Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Բրավաբանական հաճախորդներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2019թ.	(674,671)	(485,545)	(5,605,423)	(6,765,640)	50,003,019	8,742,177	24,373,456	83,118,652
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին և 2-րդ փուլից 2-րդ փուլ) □	17,322	(17,322)	-	-	(1,225,853)	1,225,853	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	-	-	-	-	-	-	-	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ) □	(2,033)	2,033	-	-	125,775	(125,775)	-	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	(241,278)	-	-	(241,278)	21,176,045	-	-	21,176,045
Ժամանակահատվածում ապաճանայված	45,882	16,662	3,142	65,686	(2,848,887)	(1,636,074)	(5,536)	(4,490,497)
Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դաստորությունների մեջ	100,211	53,888	(371,991)	(217,892)	(7,264,683)	(41,861)	(324,386)	(7,630,930)
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ շարժեր	2,007	-	(1,157,710)	(1,155,703)	-	-	-	-
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	(77,891)	55,262	(1,526,558)	(1,549,187)	9,962,397	(577,857)	(329,922)	9,054,618
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	386,147	386,147	-	-	(386,147)	(386,147)
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	(2,621)	(2,109)	(26,890)	(31,620)	162,355	27,249	84,461	274,065
Զեղչի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	1,342,702	1,342,702	-	-	-	-
Առ 31 մարտի 2019թ.	(755,182)	(432,392)	(5,430,023)	(6,617,597)	60,127,771	8,191,569	23,741,848	92,061,188

հազ. ՀՀ դրամ

	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3		Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Անհատներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2019թ.	(42,452)	(7,238)	(159,052)	(208,742)	23,198,974	126,159	603,383	23,928,516
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ.</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին և 2-րդ փուլից 2-րդ փուլ) □	242	(242)	-	-	(130,313)	130,313	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	176	1,451	(1,627)	-	(176)	(37,469)	37,644	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ) □	(2,579)	(1,920)	4,499	-	12,542	(6,020)	(6,521)	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	(6,930)	-	-	(6,930)	3,283,118	-	-	3,283,118
Ժամանակահատվածում ապաճանայված	1,668	1,841	1,235	4,744	(495,706)	(6,903)	(1,000)	(503,609)
Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դաստորությունների մեջ	1,233	356	12,915	14,504	(1,333,649)	(4,154)	(17,424)	(1,355,227)
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	1,960	(4,920)	-	(2,960)	-	-	-	-
Այլ շարժեր	107	-	-	107	-	-	-	-
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	(4,124)	(3,433)	17,022	9,464	1,335,816	75,767	12,699	1,424,281
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	2,741	2,741	-	-	(2,741)	(2,741)
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	(9)	-	(154)	(163)	9,840	-	349	10,189
Զեղչի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	-	-	-	-	-	-
Առ 31 մարտի 2019թ.	(46,585)	(10,672)	(139,443)	(196,700)	24,544,631	201,925	613,690	25,360,245

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ԱԱ-ով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով վարկային կորստի պահուստի և համախառն հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները 2018թ. ընթացքում:

հազ. ՀՀ դրամ	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Բրավարանական հաճախորդներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2018թ.	(601,447)	(842,394)	(8,456,392)	(9,900,233)	32,852,076	13,401,639	34,620,734	80,874,449
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջ</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ) □	203,541	(203,541)	-	-	(8,634,203)	8,634,203	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	-	132,991	(132,991)	-	(608,587)	(2,618,153)	3,226,740	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ) □	(25,081)	25,081	-	-	425,573	(419,184)	(6,389)	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	(917,050)	-	-	(917,050)	75,432,140	-	-	75,432,140
Ժամանակահատվածում ապաճանայված	253,621	106,445	1,702,700	2,062,766	(25,510,225)	(4,744,824)	(6,867,813)	(37,122,862)
Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դատողությունների մեջ	365,518	323,024	(3,544,352)	(2,855,810)	(23,460,961)	(5,952,512)	(1,949,130)	(31,362,603)
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	-	(64)	(3,420)	(3,484)	-	-	-	-
Այլ շարժեր	40,312	(25,004)	(772,399)	(757,091)	(417,051)	417,705	(400,938)	(400,284)
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	(79,139)	358,932	(2,750,462)	(2,470,669)	17,226,686	(4,682,765)	(5,997,530)	6,546,391
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	4,255,943	4,255,943	-	-	(4,255,943)	(4,255,943)
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	5,915	(2,083)	2,784	6,616	(75,742)	23,304	6,195	(46,243)
Ջեդյի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	1,342,702	1,342,702	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	(674,671)	(485,545)	(5,605,425)	(6,765,641)	50,003,020	8,742,178	24,373,456	83,118,654

հազ. ՀՀ դրամ	Վարկային կորստի պահուստ			Ընդամենը	Համախառն հաշվեկշռային արժեք			Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)		Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Անհատներին տրված վարկեր								
Առ 1 հունվարի 2018թ.	(36,568)	(5,181)	(182,253)	(224,002)	20,597,296	148,536	1,088,446	21,834,278
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջ</i>								
Անցում								
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում (1-ին փուլից 2-րդ փուլ) □	734	(734)	-	-	(645,257)	645,257	-	-
- արժեզրկված (1-ին և 2-րդ փուլից 3-րդ փուլ)	14,298	14,505	(28,803)	-	(15,830)	(368,884)	384,714	-
- 12-ամսյա ԱՎԿ (2-րդ և 3-րդ փուլից 1-ին փուլ) □	(28,084)	(454)	28,538	-	284,950	(110,620)	(174,330)	-
Նոր ստեղծված կամ գնված	(11,195)	-	-	(11,195)	11,436,871	-	-	11,436,871
Ժամանակահատվածում ապաճանայված	5,694	3,079	83,497	92,270	(3,404,558)	(15,203)	(314,777)	(3,734,538)
Փոփոխություններ ԱՎԿ չափման մոդելի դատողությունների մեջ	(11,500)	2,837	(292,976)	(301,639)	(5,036,786)	(155,569)	(216,895)	(5,409,250)
ԱՎԿ-ի գուտ վերաչափում առաջացած փուլի փոխանցումից	23,474	(21,288)	(81)	2,105	-	-	-	-
Այլ շարժեր	(53)	-	(151)	(204)	(30,262)	(17,428)	68,556	20,866
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ	(6,632)	(2,055)	(209,976)	(218,663)	2,589,128	(22,447)	(252,732)	2,313,949
<i>Վարկային կորստի գծով ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող ժամանակաշրջանի փոփոխություններ</i>								
Դուրսգրումներ	-	-	233,700	233,700	-	-	(233,700)	(233,700)
Արտարժույթի փոխարկում և այլ շարժեր	748	(2)	(524)	222	12,549	69	1,370	13,988
Ջեդյի հակադարձում (3-րդ փուլի համար)	-	-	-	-	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	(42,452)	(7,238)	(159,053)	(208,743)	23,198,973	126,158	603,384	23,928,515

Ստորև ներկայացված է 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	1,263,971	-	-	1,263,971
- Լավ մակարդակ	225	-	-	225
- Բավարար մակարդակ	45,295,304	-	-	45,295,304
- Ենթաստանդարտ	3,033,568	7,245,675	-	10,279,243
- Արժեզրկված	-	-	12,714,156	12,714,156
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	49,593,068	7,245,675	12,714,156	69,552,900
Վարկային կորստի պահուստ	-602,283	-415,044	-3,000,015	-4,017,342
Հաշվեկշռային արժեք	48,990,785	6,830,631	9,714,141	65,535,558

Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	1,925,598	-	-	1,925,598
- Լավ մակարդակ	25	-	-	25
- Բավարար մակարդակ	8,708,331	-	-	8,708,331
- Ենթաստանդարտ	77,091	957,269	-	1,034,361
- Արժեզրկված	-	-	11,270,254	11,270,254
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	10,711,045	957,269	11,270,254	22,938,568
Վարկային կորստի պահուստ	-152,901	-17,349	-2,430,008	-2,600,258
Հաշվեկշռային արժեք	10,558,144	939,920	8,840,246	20,338,310

Ստորև ներկայացված է 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Հիփոթեքային վարկեր				
- Գերազանց մակարդակ	14,553,457	-	-	14,553,457
- Լավ մակարդակ	178,406	-	-	178,406
- Բավարար մակարդակ	-	147,809	-	147,809
- Արժեզրկված	-	-	313,469	313,469
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	14,731,862	147,809	313,469	15,193,140
Վարկային կորստի պահուստ	-13,190	-6,025	-66,278	-85,492
Հաշվեկշռային արժեք	14,718,673	141,784	247,192	15,107,648

Վարկային քարտեր				
- Գերազանց մակարդակ	6,098	-	-	6,098
- Լավ մակարդակ	1,668,919	9,445	-	1,678,364
- Բավարար մակարդակ	-	2,113,61	-	2
- Ենթաստանդարտ	-	6,935	-	6,935
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,675,017	16,382	0	1,691,399
Վարկային կորստի պահուստ	-9,671	-2,667	-	-12,339
Հաշվեկշռային արժեք	1,665,346	13,715	0	1,679,061

Գառուցման վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	84,312	-	-	84,312
- Լավ մակարդակ	1,716	-	-	1,716
- Ենթաստանդարտ	-	393	-	393
- Արժեզրկված	-	-	157,470	157,470

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **86,028** **393** **157,470** **243,891**

Վարկային կորստի պահուստ -79.52982 -66.51922 -30,837 -30,983

Հաշվեկշռային արժեք **85,949** **326** **126,634** **212,908**

Ավտոմեքենայի վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	125,274	-	-	125,274
- Լավ մակարդակ	8,418	-	-	8,418

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **133,692** **0** **0** **133,692**

Վարկային կորստի պահուստ -439.92954 - -440

Հաշվեկշռային արժեք **133,252** **0** **0** **133,252**

Սպառողական վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	4,710,557	-	-	4,710,557
- Լավ մակարդակ	266,131	-	-	266,131
- Բավարար մակարդակ	-	5,349	-	5,349
- Ենթաստանդարտ	-	68	-	68
- Արժեզրկված	-	-	459	459

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **4,976,688** **5,417** **459** **4,982,564**

Վարկային կորստի պահուստ -20,373 -601 -310 -21,283

Հաշվեկշռային արժեք **4,956,315** **4,816** **149** **4,961,281**

Անհատներին տրված այլ վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	3,055,070	-	-	3,055,070
- Լավ մակարդակ	51,124	-	-	51,124
- Բավարար մակարդակ	-	35,795	-	35,795
- Արժեզրկված	-	-	202,704	202,704

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **3,106,194** **35,795** **202,704** **3,344,693**

Վարկային կորստի պահուստ -2,831 -1,313 -42,019 -46,163

Հաշվեկշռային արժեք **3,103,363** **34,482** **160,685** **3,298,530**

Ստորև ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- Գերազանց մակարդակ	1,088,194	-	-	1,088,194
- Բավարար մակարդակ	37,585,459	-	-	37,585,459
- Ենթաստանդարտ	540,517	7,779,212	-	8,319,729
- Արժեզրկված	-	-	12,332,195	12,332,195
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	39,214,170	7,779,212	12,332,195	59,325,577
Վարկային կորստի պահուստ	-489,848	-461,570	-2,519,863	-3,471,281
Հաշվեկշռային արժեք	38,724,322	7,317,642	9,812,332	55,854,296

Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին

- Գերազանց մակարդակ	5,133,963	-	-	5,133,963
- Բավարար մակարդակ	8,802,547	-	-	8,802,547
- Ենթաստանդարտ	98,444	975,968	-	1,074,412
- Արժեզրկված	-	-	12,278,402	12,278,402

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 14,034,954 975,968 12,278,402 27,289,324

Վարկային կորստի պահուստ -184,825 -23,976 -3,086,624 -3,295,425

Հաշվեկշռային արժեք 13,850,129 951,992 9,191,778 23,993,899

Ստորև ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով գնահատված ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի վարկային որակի վերլուծությունը

հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի եշանակալի աճի համար)	(ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված)	

Հիփոթեքային վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	14,822,540	-	-	14,822,540
- Բավարար մակարդակ	-	92,859	-	92,859
- Արժեզրկված	-	-	289,109	289,109

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 14,822,540 92,859 289,109 15,204,508

Վարկային կորստի պահուստ -11,926 -4,917 -76,866 -93,709

Հաշվեկշռային արժեք 14,810,614 87,942 212,243 15,110,799

Վարկային քարտեր

- Գերազանց մակարդակ	866	-	-	866
- Լավ մակարդակ	2,018,381	3,517	-	2,021,898
- Բավարար մակարդակ	-	156	-	156
- Ենթաստանդարտ	-	2,888	-	2,888
- Արժեզրկված	-	-	630	630

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2,019,247 6,561 630 2,026,438

Վարկային կորստի պահուստ -13,235 -1,127 -555 -14,917

Հաշվեկշռային արժեք 2,006,012 5,434 75 2,011,521

Կառուցման վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	96,783	-	-	96,783
- Բավարար մակարդակ	-	196	-	196
- Արժեզրկված	-	-	157,355	157,355

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 96,783 196 157,355 254,334

Վարկային կորստի պահուստ -82 -10 -30,835 -30,927

Հաշվեկշռային արժեք 96,701 186 126,520 223,407

Ավտոմեքենայի վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	130,036	-	-	130,036
---------------------	---------	---	---	---------

Համախառն հաշվեկշռային արժեք 130,036 - - 130,036

Վարկային կորստի պահուստ -376 - - -376

Հաշվեկշռային արժեք 129,660 - - 129,660

Սպառողական վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	3,317,286	-	-	33,317,286
- Բավարար մակարդակ	-	1,122	-	1,122
- Արժեզրկված	-	388	-	388

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **3,317,286** 1,510 **0** **3,318,796**

Վարկային կորստի պահուստ -13,399 -806 0 -14,205

Հաշվեկշռային արժեք **3,303,887** **704** **0** **3,304,591**

Անհատներին տրված այլ վարկեր

- Գերազանց մակարդակ	2,963,039	-	-	2,963,039
- Բավարար մակարդակ	-	28,226	-	28,226
- Արժեզրկված	-	-	214,129	214,129

Համախառն հաշվեկշռային արժեք **2,963,039** **28,226** **214,129** **3,205,394**

Վարկային կորստի պահուստ -2,372 -1,058 -50,115 -53,545

Հաշվեկշռային արժեք **2,960,667** **27,168** **164,014** **3,151,849**

Հաճախորդների վարկային պորտֆելում տնտեսական հատվածի ռիսկերի կենտրոնացումը հետևյալն է.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.		31.12.2018թ.	
	Գումար	%	Գումար	%
Առևտուր	38,151,887	32	37,635,375	34
Շինարարություն	1,514,099	1	1,609,971	1
Մանրի և խմիչքի արտադրություն	13,287,449	11	13,973,076	13
Սպասարկման ոլորտ	14,158,616	12	14,567,521	13
Էներգետիկայի ոլորտ	6,979,327	6	3,507,858	3
Արդյունաբերություն	8,297,242	7	5,723,360	5
Գյուղատնտեսություն	1,794,957	2	1,817,075	2
Ֆինանսական ոլորտ	3,189,356	3	3,038,994	3
Այլ	5,118,534	4	4,741,671	4
Անհատներին տրված վարկեր	25,589,380	22	24,139,506	22
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառություններ	118,080,847	100	110,754,407	100

9 Այլ ակտիվներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ ԱԱ-ով</i>		
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	2,399,585	810,656
Հաշվեգրված կոմիսիոն գումարներ	377,274	233,954
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբից ստացվելիք գումարներ	251,198	344,199
Այլ	345,733	399,233
Հանած վարկային կորստի պահուստ	-28,251	-8,841
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ ԱԱ-ով	3,345,539	1,779,201
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ ԲԱՇՎՄ-ով</i>		
Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր	130,098	148,291
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ ԲԱՇՎՄ-ով	130,098	148,291
<i>Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Կանխավճարներ	711,881	524,347
Նյութեր և պաշարներ	46,021	35,721
Բռնագանձված գրավ	1,304,112	2,362,334
Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցներ	1,173,920	-
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	3,235,934	2,922,402
Ընդամենը այլ ակտիվներ	6,711,571	4,849,894
<p>Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով այլ ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի ենթարկվածության վերլուծությունը 2019թ մարտի 31-ի դրությամբ:</p>		
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսվա ԱՎԿ)	Ընդամենը
<i>Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ</i>		
- Բավարար մակարդակ	2,399,585	2,399,585
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,399,585	2,399,585
Վարկային կորստի պահուստ	-28,251	-28,251
Հաշվեկշռային արժեք	2,371,334	2,371,334
<p>Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԱԱ-ով այլ ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի ենթարկվածության վերլուծությունը 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:</p>		
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1 (12-ամսվա ԱՎԿ)	Ընդամենը
<i>Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ</i>		
- Բավարար մակարդակ	810,656	810,656
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	810,656	810,656
Վարկային կորստի պահուստ	-8,841	-8,841
Հաշվեկշռային արժեք	801,815	801,815

10 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Սարքավորումներ և հարմարանքներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք առ 1 հունվարի 2018թ.	1,499,918	2,825,426	3,362,734	4,349,595	12,037,673
Կուտակված մաշվածություն	-202,812	-2,580,221	-3,000,436	-3,118,220	-8,901,689
Հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2018թ.	1,297,106	245,205	362,298	1,231,375	3,135,984
Ավելացումներ	-	-	628,619	124,051	752,670
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	-	-103,822	-353,225	-457,047
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	-98,941	-64,153	-202,045	-452,007	-817,146
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	-	103,739	-	103,739
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1,198,165	181,052	788,789	550,194	2,718,200
Սկզբնական արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1,499,918	2,825,426	3,887,531	4,120,421	12,333,296
Կուտակված մաշվածություն	-301,753	-2,644,374	-3,098,742	-3,570,227	-9,615,096
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1,198,165	181,052	788,789	550,194	2,718,200
Ավելացումներ	-	-	54,042	463,168	517,210
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	-	-362	-28,692	-29,054
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	-27,831	-15,042	-56,074	-83,889	-182,836
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	-	362	28692	29,054
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 մարտի 2019թ.	1,170,334	166,010	786,758	929,473	3,052,574
Սկզբնական արժեք առ 31 մարտի 2019թ.	1,499,918	2,825,426	3,941,211	4,554,897	12,821,452
Կուտակված մաշվածություն	-329,584	-2,659,416	-3,154,454	-3,625,424	-9,768,878
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 մարտի 2019թ.	1,170,334	166,010	786,758	929,473	3,052,574

11 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Այլ բանկերի ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	55,324	381,428
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի անդամներ	-	-
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	-	-
Ֆինանսական կազմակերպություններ	28,227	39,960
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	83,551	421,388

12 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Ընթացիկ հաշիվներ		
- Անհատներ	47,047,898	46,475,636
- Իրավաբանական անձիք	34,307,904	32,645,016
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	62,066,860	63,645,154
- Իրավաբանական անձիք	8,669,636	10,179,813
- Այլ	6,803	6,736
Ընդամենը հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	152,099,101	152,952,355

13 Այլ պարտավորություններ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԱԱ-ով</i>		
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	2,399,586	810,656
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբին վճարվելիք գումարներ	1,278,261	1,053,420
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	1,184,775	-
Հաշվեգրված ծախսեր	65,183	69,092
Վարկային կորստի պահուստ	68,333	72,943
Այլ	333,345	140,647
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԱԱ-ով	5,329,482	2,146,758
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորությունները պարտադիր ԻԱՇՎՄ-ով Արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների պայմանագրեր</i>		
	21,257	34,015
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ ԻԱՇՎՄ-ով	21,257	34,015

<i>Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Աշխատակիցների գծով հաշվեգրված ծախսեր	294,463	800,257
Պայմանագրային պարտավորություն - Հետաձգված եկամուտներ	157,877	194,082
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	55,222	63,489
Ստացված կանխավճարներ	739,293	501,430
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,246,855	1,559,258
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	6,597,594	3,740,031

14 Բաժնետիրական կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 609,400 հասարակ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով (2018թ.-ին՝ 609,400՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով):

Հասարակ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2019թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել (2018թ.-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

15 Ջուտ տոկոսային եկամուտ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18
Տոկոսային եկամուտ՝ էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փախառություններ ԱԱ-ով	2,208,393	2,047,795
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱԱ-ով	319,454	393,400
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	38,130	1,096
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ ԱԱ-ով	173,583	204,445
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ՝ էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով	2,739,560	2,646,736
Այլ նմանատիպ եկամուտ		
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով	15,935	25,817
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,740	72,063
Ընդամենը այլ նմանատիպ եկամուտ	21,675	97,880
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	2,761,235	2,744,616
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	733,648	988,489
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,509	32,174
Վարձակալության գծով տոկոսային ծախս	27,134	-
Ընդամենը տոկոսային ծախս	765,291	1,020,663
Ջուտ տոկոսային եկամուտ	1,995,944	1,723,953

16 Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ և ծախս

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18
Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
<i>ԻԱՇՎՄ-ով չափվող ֆինանսական գործիքներին չվերաբերող կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ</i>		
- Վարկավորման գործառնություններ	318,486	368,562
- Վարկային քարտեր	145,680	131,242
- Ակրեդիտիվներ և երաշխիքներ	25,256	88,222
- Դրամային փոխանցումներ	67,344	63,736
- Հաշիվների սպասարկում	19,595	24,506
- Ավտոմատ գանձման մեքենաների ծառայություններ	3,664	4,253
- Ապահովագրական գործակալություն	2,443	1,646
- Այլ	4,703	4,618
Ընդամենը կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	587,171	686,785

Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

ԻԱՇՎՄ-ով չափվող ֆինանսական գործիքներին չվերաբերող կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

-Քարտերով իրականացվող գործառնությունների վճարներ	88,405	86,227
-Հաշվարկային գործարքներ	14,545	17,890
-Այլ	9,379	6,293

Ընդամենը կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս 112,329 110,410

Զուտ կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ 474,842 576,375

17 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

հազ. ՀՀ դրամ 01.01.19-31.03.19 01.01.18-31.03.18

Արտարժույթի փոխարկման գործարքներից եկամուտ	154,015	178,641
Զուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից	26,638	36,627

Ընդամենը զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից 180,653 215,268

18 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

հազ. ՀՀ դրամ 01.01.19-31.03.19 01.01.18-31.03.18

Էլջ-Էս-Բի-Սի Խմբի ՏՏ աջակցման ծախսեր և այլ վճարներ	464,366	475,843
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն և ամորտիզացիա	182,836	224,624
Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցների մաշվածություն և ամորտիզացիա	99,965	-
Հիմնական միջոցների վարձակալություն	9,333	126,198
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարումներ	55,222	65,786
Կասյի և տեղեկատվական ծառայություններ	31,253	39,704
Գովազդ և շուկայավարում	8,799	11,295
Անվտանգության ծառայություն	18,089	15,685
Վերապատրաստման ծախսեր	19,260	18,586
Մասնագիտական ծառայություններ	34,014	31,616
ՏՏ-ին վերաբերող ծախսեր	14,986	20,296
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	13,942	11,291
Ապահովագրություն	33,057	20,161
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	16,154	15,421
Կոմունալ ծառայություններ	18,068	16,349
Գրասենյակային ծախսեր	6,670	4,730
Արտարժույթի տեղավորման ծախսեր	5,875	5,368
Այլ	57,505	66,807

Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր 1,089,394 1,169,760

19 Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)

հազ. ՀՀ դրամ

	01.01.19- 31.03.19	01.01.18- 31.03.18
--	-----------------------	-----------------------

Ընթացիկ հարկ	10,449	182,171
Հետաձգված հարկ	-	-

Տարվա շահութահարկի ծախս/(փոխհատուցում)	10,449	182,171
---	---------------	----------------

Բանկի 2019թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 20% է (2018թ.՝ 20%):
Հարկերի գծով ակնկալվող և իրական ծախսի միջև համադրումը ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ

	01.01.19- 31.03.19	01.01.18- 31.03.18
--	-----------------------	-----------------------

Շահույթ մինչև հարկումը	52,243	910,856
-------------------------------	---------------	----------------

Տեսականորեն հաշվարկված հարկային ծախս/(փոխհատուցում) օրենսդրությամբ սահմանված 20% դրույքաչափով	10,449	182,171
---	--------	---------

Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը - (Չնվազեցվող ծախսեր)/ չհարկվող եկամուտ, գուտ	-	-
Նախորդ տարիներում ավել հաշվեգրված	-	-

Տարվա շահութահարկի ծախս	10,449	182,171
--------------------------------	---------------	----------------

Ընթացիկ և հետաձգված հարկային ազդեցությունները, որոնք վերաբերում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի յուրաքանչյուր բաղադրիչին, հետևյալն են:

հազ. ՀՀ դրամ	01.01.19-31.03.19			01.01.18-31.03.18		
	Գումար նախքան հարկումը	Շահութահարկ (ծախս) / օգուտ	Գումար առանց հարկի	Գումար նախքան հարկումը	Շահութահարկ (ծախս) / օգուտ	Գումար առանց հարկի
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով - Տարվա ընթացքում ստացված օգուտներ	-21,280	4,256	-17,024	-79,886	15,977	-63,909
Այլ համապարփակ եկամուտ	-21,280	4,256	-17,024	-79,886	15,977	-63,909

20 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Բանկում ռիսկերի կառավարման գործառնություն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը), վարկային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկի կառավարման գործառնությունի առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Վարկային ռիսկ. Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի: Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Վարկային ռիսկի ենթարկվածությունն առաջանում է Բանկի կողմից վարկավորման և կոնտրագենտների հետ այլ գործարքների արդյունքում՝ առաջացնելով ֆինանսական ակտիվներ և արտաբալանսային վարկային պարտավորվածություններ:

Բանկի վարկային ռիսկի մաքսիմում ենթարկվածությունն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ: Տրամադրված ֆինանսական երաշխիքների, տրամադրման վարկի պարտավորությունների, չօգտագործված վարկային գծերի և արտահանման / ներմուծման ակրեդիտիվների համար վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը կազմում է պարտավորության գումարը:

Վարկային ռիսկի կառավարում. Վարկային ռիսկը Բանկի գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի ղեկավարությունն ուշադիր վերահսկում է իր վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը:

Ռիսկերի կառավարման նպատակով վարկային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը տարբերվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի անցնելուց: Ակտիվների պորտֆելի գծով վարկային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և կոնտրագենտների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Վարկային ռիսկի սահմանաչափը. Բանկը կառավարում է իր վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև տնտեսության ճյուղերի և աշխարհագրական սեգմենտների գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերը, ըստ վարկատեսակների և տնտեսության ճյուղերի, պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերը ենթարկվում են անընդհատ դիտանցման և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկային հայտերը, որոնք առաջանում են համապատասխան հաճախորդների հետ հարաբերությունների կառավարման մենեջերների մոտ, փոխանցվում են համապատասխան վարկային հանձնաժողովներին՝ վարկային սահմանաչափի հաստատման համար: Վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը նույնպես կառավարվում է, մասամբ, գրավի, ինչպես նաև կորպորատիվ և անձնական երաշխիքների ստացման միջոցով: Վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը վերահսկելու նպատակով, Ֆինանսներ, Ռիսկ և Առևտրային բանկային ծառայությունների բաժինների կողմից պատրաստվում են կանոնավոր հաշվետվություններ՝ հաճախորդի բիզնես և ֆինանսական ցուցանիշների կառուցվածքային վերլուծության հիման վրա: Վատթարացող վարկարժանություն ունեցող հաճախորդների հետ ցանկացած նշանակալի փոխազդեցության վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացվում և դիտարկվում է Ռիսկերի կառավարման և Առևտրային բանկային ծառայությունների բարձրաստիճան ղեկավարների, ռիսկերի կառավարման տարածաշրջանային թիմերի, ռիսկերի կառավարման տեղական թիմերի խորհրդակցությունների և այդպիսի հաշիվների կառավարման համար ստեղծված ցանկացած այլ ոչ պաշտոնական հանձնաժողովներ կողմից:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն աստիճանը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ.

	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված ակտիվի համար)	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	35,583,667	-	-	35,583,667
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	19,821,633	-	-	19,821,633
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	2,406,954	-	-	2,406,954
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,048,830	-	-	14,048,830
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
- Գերազանց մակարդակ	25,687,981	-	-	25,687,981
- Լավ մակարդակ	2,163,153	7,912	-	2,171,065
- Բավարար մակարդակ	53,341,737	180,980	-	53,522,717
- Ենթաստանդարտ	3,018,956	7,776,783	-	10,795,739
- Արժեզրկված	-	-	19,089,045	19,089,045
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,345,539	-	-	3,345,539
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	31,764,030	200,904	33	31,964,967
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով	725,527	-	-	725,527
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	130,098	-	-	130,098
Ընդամենը առավելագույն ենթարկվածություն	192,038,105	8,166,578	19,089,078	219,293,762

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն աստիճանը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Փուլ 1 (12-ամսյա ԱՎԿ)	Փուլ 2 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի համար)	Փուլ 3 (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ արժեզրկված ակտիվի համար)	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ բացառությամբ կանխիկը դրամարկղում	38,958,813	-	-	38,958,813
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱԱՀԱՄ-ով	18,051,818	-	-	18,051,818
Պարտքային արժեթղթեր ԱԱ-ով	5,008,517	-	-	5,008,517
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	17,359,992	-	-	17,359,992
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
- Գերազանց մակարդակ	27,514,148	-	-	27,514,148
- Լավ մակարդակ	2,008,257	2,904	-	2,011,161
- Բավարար մակարդակ	45,728,177	116,423	-	45,844,600
- Ենթաստանդարտ	631,411	8,272,031	-	8,903,442
- Արժեզրկված	-	-	19,506,671	19,506,671
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,779,201	-	-	1,779,201
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	30,322,018	2,425,597	174	32,747,789
Պարտքային արժեթղթեր ԻԱՇՎՄ-ով	723,437	-	-	723,437
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	148,291	-	-	148,291
Ընդամենը առավելագույն ենթարկվածություն	191,492,161	7,585,862	19,479,857	218,557,880

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի մարման ժամկետի և արտարժույթի բաց դիրքերի համար սահմանաչափերի միջոցով, որոնք մշտադիտարկվում են կանոնավոր կերպով: Շուկայական ռիսկերի ոլորտում Բանկը քաղաքականությունը համապատասխանում է «Էյչ-Էս-Բի-Սի» Խմբի չափանիշներին:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր արժույթային և ընդհանուր ռիսկերի նկատմամբ ինչպես օրվա վերջի դրությամբ (օվերնայթ), այնպես էլ միջօրյա դիրքերի համար, ինչը մոնիտորինգի է ենթարկվում օրեկան կտրվածքով:

Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Բանկի՝ արտարժույթային փոխանակման ռիսկին ենթարկվածությունը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթներ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,875,897	2,438,611	8,203,936	4,727,418	39,245,862
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	22,954,114	-	-	-	22,954,114
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	31,283	-	798	-	32,081
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,401,119	10,704,851	938,860	4,000	14,048,830
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	35,442,779	66,909,128	8,898,796	15,844	111,266,547
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	481,441	667,268	2,311,469	15,459	3,475,637
Ընդամենը Ֆինանսական ակտիվներ	85,186,633	80,719,858	20,353,859	4,762,721	191,023,071
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	83,551	-	-	-	83,551
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	45,647,272	85,311,098	19,228,652	1,912,079	152,099,101
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	10,449	-	-	-	10,449
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,543,784	388,613	2,675,193	743,149	5,350,739
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	47,285,056	85,699,711	21,903,845	2,655,228	157,543,840
Զուտ դիրքն առ 31 մարտի 2019թ.	37,901,577	-4,979,853	-1,549,986	2,107,493	33,479,231
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	-5,717,546	6,571,616	1,090,600	-1,944,669	0

Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Բանկի՝ արտարժույթային փոխանակման ռիսկին ենթարկվածությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,885,346	8,839,865	5,228,644	5,132,060	43,085,915
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	23,783,772	-	-	-	23,783,772
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	31,283	-	810	-	32,093
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	4,402,506	12,108,789	838,816	9,881	17,359,992
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	36,165,504	61,663,929	5,922,597	27,992	103,780,022
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	627,445	722,788	566,374	10,885	1,927,492
Ընդամենը Ֆինանսական ակտիվներ	88,895,856	83,335,371	12,557,241	5,180,818	189,969,286
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	421,388	-	-	-	421,388
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	45,733,876	89,092,731	16,156,134	1,969,614	152,952,355
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	491,989	573,096	561,724	553,964	2,180,773
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	46,647,253	89,665,827	16,717,858	2,523,578	155,554,516
Զուտ դիրքն առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	42,248,603	-6,330,456	-4,160,617	2,657,240	34,414,770
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	-8,153,014	6,280,584	4,152,375	-2,279,945	-

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում հանգեցնել վնասների:

Ղեկավարությունն օրական կտրվածքով հետևում է տոկոսադրույքների անհամապատասխանության մակարդակին և սահմանում է սահմանաչափեր:

Բանկը մշտադիտարկում է իր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները: Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արժեթղթերի համար տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են շուկայական գնանշումների վրա հիմնված մինչև մարում եկամտաբերությունը:

% տարեկան	31.03.2019թ.			31.12.2018թ.		
	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթներ	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթներ
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	2.4	1.5	-	2.4	2.7
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	6.9	-	-	6.8	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	6.1	2.5	0.7	6.3	2.5	0.8
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	10.9	7.0	5.7	11	6.9	6.4
Պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10.1	-	-	10.6	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	1.6	0.8	1.1	2	0.8	1.5
- Ժամկետային ավանդներ	7.8	2.7	0.8	7.9	2.9	1

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը մշակվել է «Էյչ-Էս-Բի-Մի» Խմբի քաղաքականությունների և տեղական կանոնակարգերի համաձայն: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի և Խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է հիմնական իրավաբանական անձ և անհատ հաճախորդների ավանդները, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտաբյուջեների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրության պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Երկարաժամկետ կամ կառուցվածքային իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկերի կառավարումն ԱՊԿԿ-ի պատասխանատվությունն է: Հաշվեկշռի կառավարումը հանդիսանում է ԱՊԿԿ-ի հիմնական գործառնություններից մեկը, որը նպատակ է հետապնդում խթանել շահութաբերությունը և բարձրացնել կապիտալի ու ֆինանսավորման աղբյուրների օգտագործման արդյունավետությունը՝ ռիսկով կշռված ակտիվների գծով եկամտաբերության բարելավման, ռիսկերի վերահսկման և դրանց շրջահայաց կառավարման շնորհիվ:

Կարճաժամկետ կամ գործառնական իրացվելիության ռիսկի կառավարումը Գանձապետարանի պատասխանատվությունն է: Գանձապետարանը պարտավոր է ձևավորել կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների բավարար պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից և այլ միջբանկային գործիքներից: Բոլոր նշանակալի գործարքները, որոնք կարող են Բանկի իրացվելիության վրա ազդեցություն ունենալ, նախօրոք պետք է համաձայնեցվեն Գանձապետարանի հետ համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից:

Իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական չափանիշներն են իրացվելիության ծածկույթի գործակիցը, իրացվելի ակտիվների բուֆերային գործակիցը, զուտ կայուն ֆինանսավորման գործակիցը, ավանդային և վարկային ֆինանսավորման ժամկետայնության կոնցենտրացիաները, որոնք հաշվարկվում և վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկն իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկը կառավարում է Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ռիսկի ախորժակի սահմաններում: ՀՀ ԿԲ սահմանում և վերահսկում է բանկերի համար նախատեսված իրացվելիության պահանջները: Ըստ ներկա պահանջների՝ բանկերը պետք է ապահովեն բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների միջև հարաբերակցության և բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև հարաբերակցության նախանշված նվազագույն մակարդակից բարձր մակարդակ: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և պետական գանձապետական պարտատուները, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումն այլ կերպ սահմանափակված չէ: 2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրանց նվազագույն մակարդակները համապատասխանաբար կազմել են՝ 15 և 60 տոկոս: 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում Բանկի իրացվելիության ցուցանիշները համապատասխանում էին սահմանված մակարդակին:

Ստորև ներկայացված են նշված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված չափանիշներով հաշվարկված իրացվելիության հարաբերակցությունները հաշվետու դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Առ 31 դեկտեմբերի		
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը	35%	37%
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը	80%	84%

Բանկն իրականացնում է սթրես-թեստավորում՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել ծայրահեղ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ: Սթրես թեստերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից տարեկան կտրվածքով: Բանկում առկա է նաև արտակարգ իրավիճակներում ֆինանսավորման ծրագիր, որը սահմանում է վաղ ահազանգման ցուցանիշները, ճգնաժամային կառավարման թիմը, պարտականությունները, հրատապ իրացվելիության աղբյուրները, ինչպես նաև ճգնաժամային սցենարներն ու Բանկի կողմից կանխարգելիչ և ուղղիչ միջոցառումների ձեռնարկումը:

Ֆինանսական գործիքների ժամկետայնության վերլուծությունը 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,245,862 -	-	-	-	-	-	-	39,245,862
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	6,195,488	4,922,849	9,159,805	2,675,972 -	-	-	-	22,954,114
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	-	-	-	32,081 -	-	32,081
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,048,830 -	-	-	-	-	-	-	14,048,830
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,116,171	9,826,405	25,835,068	47,097,073	9,768,980 -	-	10,622,850	111,266,547
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,059,593 -	-	1,059,593
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,052,574 -	-	3,052,574
Այլ ակտիվներ	1,131,291	553,718	1,534,495	1,835,204	7,868	1,648,994 -	-	6,711,571
Ընդամենը	68,737,643	15,302,972	36,529,368	51,608,249	9,776,848	5,793,242	10,622,850	198,371,172
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	78,500	674,69836	1,985	2,391 -	-	-	-	83,551
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	88,399,387	12,178,693	42,806,014	7,192,131	1,522,875 -	-	-	152,099,101
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	10,449 -	-	-	-	-	10,449
Այլ պարտավորություններ	2,636,066	879,752	425,319	2,656,457 -	-	-	-	6,597,594
Ընդամենը	91,113,954	13,059,120	43,243,767	9,850,979	1,522,875	0	0	158,790,696
Ձուտ դիրքը	-22,376,311	2,243,852	-6,714,399	41,757,270	8,253,973	5,793,242	10,622,850	39,580,477

Ֆինանսական գործիքների ժամկետայնության վերլուծությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	43,085,915 -	-	-	-	-	-	-	43,085,915
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	3,075,508	4,341,549	14,187,623	2,179,092 -	-	-	-	23,783,772
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	-	-	-	32,093 -	-	32,093
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	17,359,992 -	-	-	-	-	-	-	17,359,992
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	6,801,689	7,942,312	26,576,308	42,818,281	10,023,172 -	-	9,618,260	103,780,022
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,059,593 -	-	1,059,593
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,718,200 -	-	2,718,200
Այլ ակտիվներ	1,162,678	233,901	3,039,610	55,495	8,746	349,464 -	-	4,849,894
Ընդամենը	71,485,782	12,517,762	43,803,541	45,052,868	10,031,918	4,159,350	9,618,260	196,669,481
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	415,823	30	2,036	3,499 -	-	-	-	421,388
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	89,405,348	10,230,021	43,694,053	8,361,607	1,261,326 -	-	-	152,952,355
Այլ պարտավորություններ	2,004,560	1,059,500	604,678	71,293 -	-	-	-	3,740,031
Ընդամենը	91,825,731	11,289,551	44,300,767	8,436,399	1,261,326 -	-	-	157,113,774
Ձուտ դիրքը	-20,339,949	1,228,211	-497,226	36,616,469	8,770,592	4,159,350	9,618,260	39,555,707

Համախառն հաշվարկային ֆորվարդների նկատմամբ վճարումները կուղեկցվեն դրամական միջոցների համապատասխան ներհոսքով: Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդներն արտացոլվում են վերոնշյալ վերլուծության մեջ՝ պայմանագրային մարման ժամկետների հիման վրա: Սակայն, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձինք իրավունք ունեն հետ կանչել իրենց ավանդները մինչև մարումը, եթե նրանք դադարեցնում են հաշվեգրված տոկոսագումարների ստացման իրավունքը: Այդ ավանդները դասակարգվում են համաձայն իրենց հայտարարված մարման ժամկետների: Նման ավանդների հիմնական գումարը յուրաքանչյուր ժամանակային միջակայքում հետևյալն է.

- մինչև 1 ամիս՝ 6,442,351 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 9,081,593 հազար դրամ),
- 1-ից 3 ամիս՝ 10,875,215 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 8,503,109 հազար դրամ),
- 3-ից 12 ամիս՝ 35,702,468 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 36,113,364 հազար դրամ),
- 1-ից 5 տարի՝ 7,089,998 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 8,262,718 հազար դրամ),
- 1-ից 5 տարի՝ 1,519,523 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 1,258,041 հազար դրամ):

Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն Բանկի ղեկավարման համար: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների բազմազանությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը: Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետները և մարման ժամկետին մոտեցող տոկոսակիր պարտավորությունները ընդունելի գնով փոխարինելու կարողությունը Բանկի իրացվելիության գնահատման և վերջինիս տոկոսների և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության գնահատման կարևոր գործոններ են: Ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած հաճախորդների հաշիվների մի զգալի մասը ցպահանջ են, այդ ավանդների դիվերսիֆիկացիան ըստ ավանդատուների քանակի և տեսակի, ինչպես նաև Բանկի անցյալի փորձը վկայում են այն մասին, որ հաճախորդների այդ հաշիվները Բանկի համար ապահովում են երկարաժամկետ և կայուն ֆինանսավորման աղբյուր:

21 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Բանկի նպատակներն են՝ (i) ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված կապիտալի պահանջների պահպանումը, (ii) պահպանել Բանկի կարողությունը շարունակելու իր գործունեությունը: ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված կապիտալի համարժեքության նորմատիվների պահպանման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է յուրաքանչյուր ամիս, ընդ որում, դրանց հաշվարկման վերաբերյալ հաշվետվությունները քննարկվում և ստորագրվում են Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից: Կապիտալի կառավարման այլ նպատակները գնահատվում են յուրաքանչյուր տարի:

Բանկը որպես կապիտալ է սահմանում այն հոդվածները, որոնք օրենքով սահմանվում են վարկավորող կազմակերպությունների համար: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, սահմանված նվազագույն մակարդակից բարձր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության գործակից (կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ): 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվերին ավարտված տարիների ողջ ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը գնահատելու նպատակով կանոնավոր հիմունքով իրականացվում են սթրես թեստեր՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սթրես թեստերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով:

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորվածություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից և ներքին ու արտաքին մասնագիտական խորհրդատվությունից ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. ՀՀ-ում հարկային համակարգը շարունակում է զարգանալ և բնութագրվում է օրենսդրական նորմերի, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հակասական են միմյանց, ինչը թույլ է տալիս տարբեր հարկային մարմինների կողմից դրանց ոչ միանշանակ մեկնաբանումը: Հարկերը ենթակա են վերանայման և հետաքննության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք լիազորված են ներկայացնել տուգանքներ և ենթարկել տույժերի: Հարկային տարին հարկային մարմինների կողմից դիտարկման նպատակով բաց է մնում հաջորդող երեք օրացուցային տարիների ընթացքում:

Այս հանգամանքները կարող են հարկային ռիսկեր ստեղծել ՀՀ-ում, որոնք ավելի նշանակալի են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը հավատացած է, որ համարժեքորեն է նախատեսել հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում գործող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուհանդերձ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել և, եթե այդ մարմիններին հաջողվի գործարկել իրենց մեկնաբանությունները, ազդեցությունը սույն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա կարող է էական, բայց քիչ հավանական է, որ կլինի նշանակալի:

Վարկավորման պարտավորվածություններ. Այդ գործիքների հիմնական նպատակն է ապահովել միջոցների տրամադրումը հաճախորդներին՝ ըստ անհրաժեշտության: Երաշխիքներն ու պահուստային ակրեդիտիվները, որոնք հանդիսանում են անշրջելի հավաստիացում, որ Բանկը կիրականացնի վճարումներ այն դեպքում, երբ հաճախորդը չի կարող կատարել իր պարտավորությունները երրորդ կողմերի հանդեպ, ունեն նույն վարկային ռիսկայնությունը: Փաստաթղթային և ապրանքային ակրեդիտիվները, որոնք Բանկի կողմից ընդունվել են հաճախորդի անունից, որն իր հերթին լիազորել է երրորդ կողմին դուրս գրել վճարման հանձնարարականներ Բանկի հաշվին սահմանված գումարի համաձայն, ապահովվում են գրավով, որն իրենից ներկայացնում է ապրանքի հիմնական խմբաքանակ:

Վարկի տրամադրման պարտավորվածությունն իրենից ներկայացնում է վարկի տրամադրման իրավասության չօգտագործված մաս՝ վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկերի տրամադրման պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկի նկատմամբ Բանկը պոտենցիալ ենթակա է չօգտագործված պարտավորությունների չափով վնաս կրելու ռիսկին: Այնուամենայնիվ, վնասների հավանական գումարը պակաս է չօգտագործված պարտավորությունների ընդհանուր գումարից, քանի որ վարկերի տրամադրման պարտավորությունների մեծ մասը կախված է հաճախորդների կողմից վարկունակության որոշակի պահանջների պահպանումից:

Բանկը հետևում է վարկավորման հետ կապված պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, որպես կանոն, ունեն վարկային ռիսկի ավելի մեծ աստիճան, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Զմարված վարկային պարտավորվածությունները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.03.2019թ.	31.12.2018թ.
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորություններ	13,604,247	15,095,479
Վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	4,523,730	4,736,316
Գործառնական երաշխիքներ	1,480,555	1,499,464
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	11,398,429	8,752,100
Ակրեդիտիվներ	224,527	2,278,773
Տրամադրված ֆինանսական երաշխիքներ	801,811	372,243
Այլ պարտավորություններ	0	86,357
Հանած՝ երաշխիքների և այլ պարտավորությունների գծով պահուստները	-7,852	-11,406
Հանած՝ վարկային պարտավորվածությունների գծով պահուստները	-60,480	-61,537
Ընդամենը վարկային պարտավորվածություններ, հանած պահուստը և կանխիկով ծածկված մնացորդները	31,964,967	32,747,789

23 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Հաշվանցման, հաշվանցման գլխավոր համաձայնություններին և համանման պայմանավորվածությունների ենթակա ֆինանսական գործիքներն առ 2019թ. մարտի 31-ը.

	Համախառն գումարները մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (ա)	Հաշվանցված համախառն գումար Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (բ)	Զուտ գումարը հաշվանցումից հետո ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (գ) = (ա) - (բ)	Գլխավոր համաձայնություններին ենթակա գումարները և համանման պայմանավորվածությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ (դ)	Դրամական միջոց հանդիսացող գրավ (ե)	Վարկի գուտ գումար (զ) - (դ) - (ե)
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>							
-Ռեպո պայմանագրեր	3,186,140	-	3,186,140	3,186,140	-	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,186,140	-	3,186,140	3,186,140	-	-	-

Հաշվանցման, հաշվանցման գլխավոր համաձայնություններին և համանման պայմանավորվածությունների ենթակա ֆինանսական գործիքներն առ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ը.

	Համախառն գումարները մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (ա)	Հաշվանցված համախառն գումար Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (բ)	Զուտ գումարը հաշվանցումից հետո ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում (գ) = (ա) - (բ)	Գլխավոր համաձայնություններին ենթակա գումարները և համանման պայմանավորվածությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ (դ)	Դրամական միջոց հանդիսացող գրավ (ե)	Վարկի գուտ գումար (զ) - (դ) - (ե)
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>							
-Ռեպո պայմանագրեր	3,035,176	-	3,035,176	-3,035,176	-	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,035,176	-	3,035,176	-3,035,176	-	-	-

24 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական էլակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի էլակետային տվյալներ): Ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն ֆինանսական գործիքները դասակարգելիս՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Եթե իրական արժեքի գնահատման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի էլակետային տվյալներ, ապա տվյալ գնահատումը մակարդակ 3-ի գնահատում է: Գնահատման էլակետային տվյալների էականությունը գնահատվում է իրական արժեքի ամբողջական գնահատման հետ համադրությամբ:

(ա) Իրական արժեքի պարբերական գնահատումներ

Իրական արժեքի պարբերական գնահատումներն այն գնահատումներն են, որոնք հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվում կամ թույլատրվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Իրական արժեքի պարբերական գնահատումների դասակարգումն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	31.03.2019թ.		31.12.2018թ.	
	Մակարդակ 2	Ընդամենը	Մակարդակ 2	Ընդամենը
ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում				
- Հայաստանի պետական պարտատոմսեր	22,954,114	22,954,114	23,783,772	23,783,772
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում				
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	32,081	32,081	32,093	32,093
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
- Արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրեր	130,098	130,098	148,291	148,291
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉՍՓՎՈՂ	23,116,293	23,116,293	23,964,156	23,964,156

ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ				
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ				
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ				
- Արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրեր	-21,257	-21,257	-34,015	-34,015
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	-21,257	-21,257	-34,015	-34,015
ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉՍՓՎՈՂ				

(բ) Ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք չեն գնահատվում իրական արժեքով, սակայն որոնց համար կատարվում է իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտում

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով չչափվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը և իրական արժեքի վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի 2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ .

հազ. ՀՀ դրամ	31.03.2019թ.			
	Մակարդակ 2 իրական արժեք	Մակարդակ 3 իրական արժեք	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	39,245,862	-	39,245,862	39,245,862
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,048,830	-	14,048,830	14,048,830
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ ԱԱ-ով	-	111,266,547	111,266,547	111,266,547
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	3,345,539	3,345,539	3,345,539
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	53,294,692	114,612,086	167,906,778	167,906,778

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	83,551	-	83,551	83,551
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ ու ավանդներ	81,355,802	70,743,299	152,099,101	152,099,101
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	5,329,482	5,329,482	5,329,482

ԸՆԴԱՄԵՆԸ **81,439,353** **76,072,781** **157,512,134** **157,512,134**

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով չչափվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը և իրական արժեքի վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31.12.2018թ.			
	Սակարդակ 2 իրական արժեք	Սակարդակ 3 իրական արժեք	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	43,085,915	-	43,085,915	43,085,915
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	17,359,992	-	17,359,992	17,359,992
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ ԱԱ-ով	-	103,780,022	103,780,022	103,780,022
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,779,201	1,779,201	1,779,201
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	60,445,907	105,559,223	166,005,130	166,005,130

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	421,388	-	421,388	421,388
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ ու ավանդներ	79,120,652	73,831,703	152,952,355	152,952,355
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	2,146,758	2,146,758	2,146,758

ԸՆԴԱՄԵՆԸ **79,542,040** **75,978,461** **155,520,501** **155,520,501**

25 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ըստ նշված չափման կատեգորիաների առ 31 մարտի 2019թ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ԻԱՇՎՄ (պարտադիր)	Պարտքային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	Բաժնային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	ԱԱ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	-	-	39,245,862	39,245,862
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	14,048,830	14,048,830
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	725,527	19,821,633	-	2,406,954	22,954,114
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	32,081	-	32,081
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	111,266,547	111,266,547
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	130,098	-	-	3,345,539	3,475,637
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	855,625	19,821,633	32,081	170,313,732	191,023,071

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	83,551	83,551
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	152,099,101	152,099,101
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	21,257	-	-	5,329,482	5,350,739

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

21,257	0	0	157,512,134	157,533,391
---------------	----------	----------	--------------------	--------------------

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ըստ նշված չափման կատեգորիաների առ 31 դեկտեմբերի 2018թ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	ԻԱՇՎՄ (պարտադիր)	Պարտքային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	Բաժնային գործիքներ ԻԱԱՀԱՄ	ԱԱ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	-	-	-	43,085,915	43,085,915
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	17,359,992	17,359,992
Ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում	723,437	18,051,818	-	5,008,517	23,783,772
Ներդրումներ կապիտալի արժեթղթերում	-	-	32,093	-	32,093
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	103,780,022	103,780,022
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	148,291	-	-	1,779,201	1,927,492

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

871,728	18,051,818	32,093	171,013,647	189,969,286
----------------	-------------------	---------------	--------------------	--------------------

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	421,388	421,388
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	152,952,355	152,952,355
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	34,015	-	-	2,146,758	2,180,773

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

34,015	-	-	155,520,501	155,554,516
---------------	----------	----------	--------------------	--------------------

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական ձևի վրա:

2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկա- պակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%-6.6%)	11,658,310	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% - 2.37%)	9,748,529	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 4.0 - 18.0%)	-	563,686	9,796
Վարկային կորստի պահուստ	-	(723)	(28)
Այլ ակտիվներ	127,352	-	-
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%)	55,324	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% - 7.5%)	-	471,611	757,611
Պարտավորությունների և ծախսերի պահուստներ	-	3	1,924
Այլ պարտավորություններ	3,696,238	-	-

2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ եկամուտն ու ծախսերը հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկա- պակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	102,300	7,481	1
Տոկոսային ծախս	-	(3,843)	(44)
Արժեզրկումից կորուստներ	-	4,134	130
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(102,040)	131	529
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(8,520)	-	(1,205)
Վարկային պարտավորվածությունների արժեզրկման գծով ծախս	-	-	(1,924)
Այլ գործառնական եկամուտ	6	85	741
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(464,980)	-	-

2019թ. մարտի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տարեվերջին բանկի կողմից ստացված երաշխիքներ	2,000,000	-	-
Այլ պարտավորվածություններ	-	22,978	364,430
Այլ պայմանական պարտավորություններ	11,244,041	-	-

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%-6.6%)	17,357,684	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% - 2.41 %)	12,126,731	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% - 2.41 %)	-	586,198	13,227
Վարկային կորստի պահուստ	-	(4,857)	(158)
Այլ ակտիվներ	228,295	-	-
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%)	381,428	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0-7.5 %)	-	412,329	502,440
Պարտավորությունների և ծախսերի պահուստներ	-	3	-
Այլ պարտավորություններ	1,897,226	-	-

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ եկամուտն ու ծախսերը հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	110,864	7,652	2,542
Տոկոսային ծախս	(23,707)	(4,853)	(54)
Արժեզրկումից կորուստներ	-	-	-
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(88,015)	438	521
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(12,202)	-	(825)
Վարկային պարտավորվածությունների արժեզրկման գծով ծախս	-	-	-
Այլ գործառնական եկամուտ	10,224	181	722
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(475,843)	-	-

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Ղեկավար անձնակազմ	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Տարեվերջին բանկի կողմից ստացված երաշխիքներ	2,000,000	-	-
Այլ պարտավորվածություններ	-	22,790	360,463
Այլ պայմանական պարտավորություններ	13,980,692	-	-

Ղեկավար անձնակազմին հատուցում.

<i>Ղեկավար անձնակազմին հատուցում</i>	31.03.2019թ.		31.03.2018թ.	
	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>				
- Աշխատավարձ	150,856	-	184,525	-
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	186,161	46,540	142,394	202,449
- Բնախրային հատուցումներ	17,245		17,328	
<i>Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ:</i>				
- Բաժնային գործիքներով մարվող՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված հատուցում	-	6,608	-	7,551
- Դրամական միջոցներով մարվող՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված հատուցում	-	37,476	-	30,341
Ընդամենը	354,262	90,624	344,248	240,341